

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Mika Ala-aho

PASSITUSMENETTELYN YLEISVA-
KUUS JA SEN SOVELTAMINEN

Liiketalous
2016

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Mika Ala-aho
Opinnäytetyön nimi	Passitusmenettelyn yleisvakuus ja sen soveltaminen
Vuosi	2016
Kieli	suomi
Sivumäärä	50 + 1 liitettä
Ohjaaja	Tuula Hartman

Euroopan unionin jäsenvaltioiden tullitoimintaa ohjaa lainsäädäntö eli tullikoodeksi ECC. Tullikoodeksi muodostuu 253 artiklasta ja niiden 915 soveltamissäännöksistä. Tullikoodeksin uudistus, UCC (EU) 2015/2446, astuu voimaan EU:ssa 1.5.2016. Tullilainsäädännön uudistus toteutuu kaikissa jäsenmaissa, tarvittavien siirtymäaikojen ja säädösten kanssa vuoteen 2020 mennessä. Nykyinen, voimassa ja käytössä oleva tullikoodeksi, (ETY) N:o 2913/92, on vuodelta 1992. Tullikoodeksia käytetään yhtenevästi EU:ssa. Tullikoodeksin, soveltamisasetusten ja kansallisen lainsäädännön päivitysten vuoksi nykyinen lainsäädäntö on sekava ja vaikeaselkoinen. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli välittää yksinkertaistettu tieto, kuinka tullissa passitusmenettelyiden yleisvakuusjärjestelmä toimii. Tullivakuudet ovat taloudellisesti merkittäviä asiakkaille, joten menettelyiden tunteminen ja hallitseminen ovat tärkeitä. Nykyisen vakuusjärjestelmän tunteminen helpottaa uuden lainsäädännön tuomien muutoksien ymmärtämisen lähitulevaisuudessa.

Opinnäytetyö on rajattu laajasta passitus- ja vakuusjärjestelmästä. Aihetta käsiteltiin pääsääntöisesti oikeustieteellisellä tavalla, kuinka lakeja ja säännöksiä sovelletaan Suomessa nykyisen koodeksin mukaan. Tutkimuksen teoriaosuus pohjautui lähinnä voimassa olevaan lainsäädäntöön, viranomaisten toimintaohjeisiin ja julkisiin tiedonantoihin. Työssä hyödynnettiin empiirisenä osuutena työharjoittelusta saatua kokemusta ja viranomaishaastatteluita.

Tutkimus osoitti, että aihe on laaja ja vaikea ymmärtää. Työelämässä tiedon saanti osoittautui hankalaksi ja aikaa vieväksi. Tämän perusteella opinnäytetyöstä on hyötyä ulkomaankaupan sektorilla työskenteleville henkilöille, sekä yrityksille että asiakkaille ja viranomaisille. Työ antaa myös pohjan jatkotutkimuksille uudistetun tullikoodeksin tuomille muutoksille ja tulkinnolle. Koodeksin soveltamisen yhdenmukaisuus EU:ssa, olisi vertailevan tutkimuksen aiheena erittäin mielenkiintoinen.

ABSTRACT

Author	Mika Ala-aho
Title	A Comprehensive Guarantee of Transit and Implementation
Year	2016
Language	Finnish
Pages	50 + 1 Appendices
Name of Supervisor	Tuula Hartman

The customs system of the European Union is regulated by EU Customs Code, ECC, (ETY) N:o 2913/92. The Customs Code has 253 articles and 915 regulations which are congruent in the EU. The modernized Customs Code, UCC (EU) 2015/2446 legislation is implemented from 1 May 2016 and the act will come into force latest by 2020. The many updates of the Customs Code result in the law being hard to understand. The aim of the research was to provide simple information to help understand how Customs Comprehensive Guarantee procedures work. Customs Guarantees are economically significant for customers and it is important to know and master these procedures. The knowledge of the current guarantee system is the key to solving changes of the new law.

The thesis is limited to the broad transit and guarantee system in Finland. This subject is dealt with through the principles of legal doctrine. The theoretical study of the thesis is mainly based on current legislation and operating instructions for authorities and public statements. The empirical study of the thesis consists of the experience gained in practical training and official interviews in the Customs of Vaasa.

The report showed that the subject is broad and difficult to understand. In working life access to information proved difficult and time-consuming. On this basis, the thesis is helpful for persons who is working in the foreign trade sector as well as for businesses and customers and the authorities.

The research also provides a basis for further study of a new changes in the EU Customs Code, in interpretations, as well as in operating practices and operating methods and whether these issues are implemented identically across the EU.

Keywords   Comprehensive guarantee of transit and implementation, export, import, customs code

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	SUOMEN TULLIN HISTORIAA JA TEHTÄVÄT	8
	2.1 Tullimaksujen historiaa.....	8
	2.2 Tullin tehtävät	9
3	PASSITUSMENETTELYN TAUSTAA	11
	3.1 Passituksen määritelmä.....	11
	3.2 Tavaroiden kuljetus.....	12
	3.3 Passitus.....	12
	3.4 Yksinkertaistetut tullimenettelyt.....	13
	3.4.1 Yksinkertaistettuja menettelyjä koskevat yleiset edellytykset....	14
	3.4.2 Lupamenettely.....	15
4	TULLIN VAKUUSJÄRJESTELMÄ.....	17
	4.1 Tullivelka ja tullivastuut	18
	4.2 Rekisteröidyn asiakkaan yleisvakuus	19
	4.2.1 Luottoasiakkaan vakuuden määräytyminen.....	20
	4.2.2 Yleisvakuusluokat.....	21
	4.2.3 Limiitti	22
	4.2.4 Vakuuden varaaminen.....	23
	4.3 Valmisteverovakuudet	23
	4.4 Autoverovakuudet.....	24
	4.5 Passitusvakuudet.....	25
	4.6 Muut vakuustilanteet.....	26
5	PASSITUSMENETTELYN VAKUUDET.....	27
	5.1 Passitusvakuuksien määritelmä	27
	5.2 Oikeusperusteet passitusvakuuksille.....	28
	5.3 Passituksen vakuuden laskeminen	28
	5.4 Passituksen yksittäisvakuus	30
	5.4.1 Vakuus käteistalletuksena	31
	5.4.2 Tositteilla annettava vakuus.....	31

	5
5.4.3 Takaussitoumuksella annettava vakuus	32
5.5 Passituksen yleisvakuus	32
5.5.1 Yleisvakuuden alentaminen	33
5.5.2 Viitemäärä	34
5.5.3 Viitemäärän laskeminen	35
5.6 Passituksen päättyminen	38
5.7 Vakuuden palautuminen	38
5.8 Passituksesta vastaavan/takaajan vastuut ja velvollisuudet	38
5.9 Seuraamukset	40
5.9.1 Tullinkorotus	41
5.9.2 Virhemaksu	42
6 LOPPUPÄÄTELMÄT	43
LÄHTEET	48
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Ulkomaankaupassa, eli viennissä ja tuonnissa, käytetään kaupankäyntiä helpottavia tullimenettelyitä, passituksia, tavaroiden kuljetuksissa. Passitusmenettelyä voidaan käyttää Euroopan yhteisön ja EFTA-maiden sekä sisäisessä että ulkoisessa kaupankäynnissä ja kuljetuksissa. Tullimenettelyiden laajuudesta johtuen olen rajannut opinnäytetyöni käsittelemään yhteisön ulkoista passitusta, T-1 menettelyä, koskevaa aluetta. Tutkimuksesta on myös rajattu pois TIR-Carnet kuljetus- ja vakuusjärjestelmä. Tullissa on käytössä erilaisia vakuusjärjestelmiä, kuten luottoasiakkaan yleisvakuus ja passitusvakuudet. Tutkimukseni on rajattu pääsääntöisesti edellä mainittuun alueeseen. Passitusvakuuksia ovat yksittäisvakuus, joka on voimassa yhtä passitusta varten ja yleisvakuus. Työssäni perehdytään luvanvaraiseen passitusten yleisvakuusjärjestelmään, joka on yksi yksinkertaistetuista tullimenettelyistä. Tutkimuksen uutuusarvoa lisää ajankohtaisuus. Uusi tullikoodeksi, UCC, astuu voimaan 1.5.2016 alkaen EU:ssa. Työn rajauksesta johtuen tässä yhteydessä ei ollut mahdollista käsitellä tarkemmin uutta tullikoodeksia.

Tutkimusongelmaa kuvasi parhaiten kysymys. Miksi passitusvakuuksien hallitseminen on vaikeaa? Lähdemateriaali on sekava lainsäädäntöjen, asetusten ja soveltamisten kokonaisuus. Tullilainsäädännön (ETY 2913/92), eli tullikoodeksin, (jäljempänä koodeksi) ja niiden soveltamista koskevien säännösten (ETY 2454/93 ja EY 1192/2008) (jäljempänä SovA), sekä kansallisen tullilain (L 1466/1994) että laki tullin hallinnosta (L 960/2012), ymmärtäminen ja toteuttaminen käytännössä ovat haasteellisia. Monet lakipäivitykset ovat tehneet myös tullilainsäädännöstä monikerroksisen. Euroopan unionin laajentuminen on yksi syy muutoksille. Esimerkiksi Baltian maiden liittyminen EU:iin vuonna 2004 (Romania ja Bulgaria 2007), pakottivat EU:n tekemään uudistuksia asetuksiinsa. Ongelma on se, kuinka niitä sovelletaan käytäntöön. Tutkimusongelman ratkaisuna on tuoda selkeämmin ymmärrettävä kokonaisuus passitusmenettelyiden yleisvakuusjärjestelmästä ja sen soveltamisesta Suomessa.

Esimerkiksi koodeksin 85 artiklan 1. kohta kuuluu; taloudellisesti vaikuttavien tullimenettelyiden soveltaminen edellyttää tulliviranomaisten lupaa. Soveltamisasetuksen 372 artikla määrittelee; tulliviranomaiset voivat tapauksen mukaan passituksesta vastaavan tai vastaanottajan pyynnöstä antaa luvan yksinkertaistettujen menettelyjen käyttöön. Kansallinen tullilaki 29.12.1994/1466 4§ säättää; Tulli voi määrätä EU:n tullilainsäädännön mukaisista menettelyistä, jollei niistä muuta säädetä. Valtiovarainministeriö voi ratkaista periaatteellisesti tai muutoinkin merkittävän, myös tullin alentamista tai poistamista koskevan EU:n lainsäädännön soveltamiseen liittyvän asian.

Työn empiria muodostuu lähinnä työharjoittelusta saamistani tiedoista ja kokemuksista. Suoritin työharjoitteluni Tullin ulkomaankauppa- ja verotusosaston asiakaspalvelut -Lupakeskus, Vaasan tullitoimipaikassa. Viranomaishaastattelut muodostavat tärkeän empiirisen osan tutkimuksessani. Haastattelumenetelmänä käytettiin avoimia keskusteluita. Haastattelemat virkamiehet työskentelevät Tullissa lupakeskuksessa tullilylitarkastajina ja analyttikoina. Tekninen suoritus toteutettiin ilman erillistä haastattelulomaketta. Aihekohtaisten kvalitatiivisten kysymysten vastaukset, kommentit ja analysointi, on liitetty tekstiin mukaan sujuvuuden ja ymmärtämisen vuoksi. Tutkimuksessa haastateltavat esiintyvät anonymoina virkanimikkeillään.

Työn rajauksen sekä kirjallisen materiaalin vähäisyyden vuoksi jouduin työssäni käyttämään huomattavan paljon sähköistä materiaalia. Lakitekstien merkityksien vuoksi jouduin lainaamaan suoraan lakitekstiä tutkimukseeni. Raportissa on käytetty säädösten lisäksi muina kirjallisina ja sähköisinä lähteinä tullin ohjeistuksia ja tiedotteita sekä Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston materiaaleja että Finlexiä ja Europa-palvelinta EU:sta.

Työssä on toteutettu oikeustieteellistä tutkimustapaa. Taloudellinen näkökulma on ollut mukana koko tutkimuksessa, koska kaupankäynnin poliittinen perusta on aina resurssien ja tuloksien kohtaaminen. Euroopan unionin perusajatus on tavaroiden ja ihmisten vapaa liikkuvuus. Työssä ei vertailla tai oteta kantaa muiden yhteisömaiden toimintatapoihin, eikä aseteta näkökulmaa viranomaisen tai asiakkaan kannalle.

2 SUOMEN TULLIN HISTORIAA JA TEHTÄVÄT

Suomen tullilaitoksen historia voidaan jakaa yleiseen historiaan ja kansantaloudellisesti merkittäviin tullimaksujen ja verotuksen historiaan. Tullimaksut ovat aina olleet valtiollemme yksi tärkeimmistä tulojen lähteistä. Tämän vuoksi tullihistoria on pitkä, koska se on aina liittynyt osana kaupankäyntiin ja erityisesti ulkomaankauppaan.

Tullilla on monitahoiset tehtävät. Kansainvälisiä kauppapoliittisia sopimuksia valvovana julkisena virastona, Suomen tulli on osana EU:n tulliorganisaatioita ja WCO:ta. Tulli tekee horisontaalisesti yhteistyötä muiden viranomaisten, kuten rajavartiolaitoksen ja poliisin kanssa. VM:n alaisuudessa Tulli tekee yhteistyötä monien ministeriöiden ja virastojen kanssa; ympäristöministeriö, Trafi jne. Esi-merkkeinä mainittakoon väylämaksujen kantaminen ja energiaverotuksen osalta polttonesteisiin liittyvä verotus. Tässä luvussa perehdytään lähinnä taloushistoriallisella tavalla Tullin historiaan. Tullin tehtävien kautta päästään loogisesti passitusjärjestelmään ja vakuuksiin.

2.1 Tullimaksujen historiaa

Tullimaksujen, eli tullien, historia Suomessa johtaa aina ruotsinvallan aikaan, jopa 1200-luvulle saakka. Tuolta ajalta ei ole saatavilla kirjallista materiaalia. Kustaa Vaasan 1500-luvulla aloittamat uudistukset lainsäädännössä ja valtionhallinnossa terävöittivät käsitettä ulkomaankauppa ja tullimaksut. Näiden tullihistorian ensimmäisten vuosisatojen aikana kaupankäynti, kauppakeskusten/kaupunkien (esim. Vaasa 1606) perustamiset, antoivat toimintamallin tullitoiminnalle. (Tulli 2012a)

Nykyisen Suomen tullin voidaan saaneen alkunsa Venäjänvallan aikana noin sata vuotta ennen itsenäisyyttämme. Vuonna 1812 Aleksanteri I hyväksyi helmikuun 18. päivänä Suomen Suuriruhtinaskunnalle ohjesäännön tullihallintoa varten. Tullihallitus nimi on vuodelta 1885. Tullin merkittävin tehtävä oli jo tuolloin tullitulojen kanto ja tilitys sekä laskea maan kauppatase että valvoa tullikamareiden toimintaa. Tullia kehitettiin Suomessa lähinnä palvelemaan oman maan tarpeitaan,

joten itsenäistymisemme 1917 ja sen jälkeiset uudistukset olivat helppoja. Suomen Tullin omien määritelmien mukaan, jokaisen itsenäisen valtion keskeinen tunnusmerkki on oma tullilaitos. (Tulli 2015a)

Talouspolitiikka ja kansainväliset sopimukset ovat muokanneet kansallista tullilaitosta ja tullimaksuja kautta historian. Tullilaitoksen merkittävimpiä tehtäviä ovat olleet ulkomaankaupan verotus, sääntely, seuranta ja valvonta. Suomen valtion verotuloista suurin osa 1800-luvulta lähtien oli Tullin keräämiä veroja ja veroluonteisia maksuja. Korkeimmillaan tullin keräämät tuotot Suomen verotuloista oli 1900-luvun alussa. Prosentuaalisesti tuolloin ylitettiin 70 % taso vuosittaisista verotuotoista. (Tulli 2012b)

Vuosisadan puolen välin jälkeen kansainväliset kauppasopimukset alensivat ja poistivat tulleja. Kansantaloudellisesti tullilaitoksen fiskaalinen merkitys on pienentynyt tultaessa 2000-luvulle (Tulli 2012c). Vuonna 2013 Tullin veronkanto kokonaisuudessaan oli 10,3 miljardia euroa (Tulli 2015b) ja vuonna 2014 10,2 miljardia (Tulli 2016a), joka on keskimäärin säilynyt vuosittaisena tasona Suomessa. Tullin keräämät verot ja veroluonteisten maksujen osuus on noin 30 % valtion vuosittaisesta veronkannosta. Tullilaitos on edelleenkin tärkeä veronkantaja valtiossamme verohallinnon lisäksi.

2.2 Tullin tehtävät

Euroopan unionin jäsenenä 1.1.1995 alkaen, Suomi kuuluu yhtenä jäsenvaltiona Euroopan unionin tulliliittoon. EU ja sen myötä Suomi kuuluvat jäsenenä WCO:hon ja WTO:hon. EU on maailman suurin kaupan alan yhteenliittymä (Euroopan komissio 2016a, 3). Tulliliiton ansiosta yhteisön sisällä harjoitetaan vapaakauppaa, jossa tavarat liikkuvat vapaasti. Tulliliitolla tarkoitetaan sitä, että kaikki liiton jäsenmaat soveltavat samoja tariffeja muualta maailmasta liiton alueelle tuotuihin tavaroihin ja että ne eivät kannu tulleja jäsenmaiden välillä liikkuvista tavaroista (Euroopan komissio 2016b, 3). Jäsenvaltioiden välillä ei ole tullimaksuja.

EU:n ulkopuoliselle, eli kolmansien maiden väliselle ulkomaankaupalle, tuonnille ja viennille on käytössä yhdenmukainen tullijärjestelmä. Ulkopuolisille maille on ollut yhtenäiset tuontitullit 1960-luvun lopusta lähtien (EU-perusteos, 95).

Tullin hallintolain (L 960/2012) toinen pykälä määrittelee Tullille seuraavia tehtäviä. Tullin tulee vastata tulliselvityksistä, veronkannosta tuotteiden osalta (esim. tullivero, valmistevero ja autovero), maahantuotavien tavaroiden arvonlisäveron keräämisestä, kansainvälisen kaupan tullivalvonnasta, tullirikosten sekä ennalta ehkäisemisestä että paljastamisesta. Tulli järjestää tullirikosten esitutkintaa ja muita toimenpiteitä, miten lainsäädäntö määrittelee verotuksen osalta. Lisäksi Tulli ylläpitää ulkomaankaupan tilastointia ja muita tilastoja. Tullilla on myös oikeus laboratorion ylläpitämiseen ja siellä tehtäviin tutkimuksiin. Tullille voidaan myös säätää ja määrätä muita tehtäviä lähinnä Valtiovarainministeriöstä. Näitä tehtäviä voivat olla suunnittelu, kokeilu ja seuranta. Tutkimuksen rajauksen vuoksi tarkemmat tilastotiedot eri verojen osuuksista ja johtopäätökset ovat työn loppupäätelmissä.

Tullilain (1466/1994) 13§ mukaan; tullitoimenpide on suoritettava aiheuttamatta suurempaa haittaa tai vahinkoa kuin sen suorittamiseksi voidaan pitää puolustettavana. Tullitoimenpiteiden on oltava perusteltuja suhteessa tehtävän tärkeyteen ja kiireellisyyteen sekä tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttaviin seikkoihin. Tämän pykälän merkitys korostuu passituksien kokonaisvaltaisessa sujuvuudessa ja asiakkaan taloudellisten kustannuksien minimoinnissa.

Suomen tulli itse määrittelee tehtävikseen seuraavaa; tehdä tavarakaupankäynnin mekanismeista sujuvia ja varmistaa niiden laillisuus, kantaa tavaroiden osalta verotusta, palveluiden tarjoaminen asiakaan etuja kunnioittaen, suojata yhteiskuntaa yhteistyössä Rajavartiolaitoksen ja Poliisin kanssa, ympäristön ja kansalaisten turvaaminen. (Tulli 2016b) Kansallinen lainsäädäntö kulkee tullikoodeksin (ETY) N:o 2913/92 yhtenevästi esim. ensimmäisen osaston 1.luvun 2.artiklan mukaan tullikoodeksia sovelletaan yhteisesti koko EU:n alueella, ellei yhteisön yksipuolisista päätöksistä, kansainvälisistä sopimuksista tai maantieteellisistä ja taloudellisista rajoituksista muuta päätetä.

3 PASSITUSMENETTELYN TAUSTAA

Passitusmenettelyiden käsittely tämän luvun avulla, avartaa ymmärtämään vakuuksien tärkeyttä ja merkitystä. Luvun tarkoituksena on selittää käsitteet passitus ja yksinkertaistetut tullimenettelyt, johon vakuusjärjestelmään kuuluu yhtenä osana. Tässä luvussa yhdistetään tarvittavaa tietoa kokonaisuudeksi, jotta tulevan luvun syvällisempi käsittely tullin vakuusjärjestelmästä avautuu.

EU:n jäsenvaltiot huomasivat, sotien jälkeen 1950-luvulla, kaupankäynnin kasvavan runsaasti. Aikaisemmin jäsenvaltiot suorittivat itsenäisiä ja erilaisia tulleja. Kauppapoliittiset, sekä käytännön tuomat lähtökohdat että ongelmat kansainvälisessä kaupassa, vaativat muutoksia vapaammalle liikkuvuudelle. Passitusjärjestelmä, eli tavaroiden kuljetuksia helpottava tullimenettely, otettiin käyttöön jo 1960-luvun lopulla.

3.1 Passituksen määritelmä

Passituksella tarkoitetaan tavaroiden kuljettamista ja ulkomaille suoritettavan kaupankäynnin tullimenettelyiden helpottamista. Tavarat viedään valvotusti lähtöpaikan tullista suoraan määräpaikan tulliin selvitettäväksi. Passituksen päämääränä on saattaa tavarat passitusalueilla määräpaikkaan saakka ilman maksuja ja tulleja. Tähän menettelyyn tarvitaan vakuuksia, jotka kattavat tavaroista aiheutuneet tullit, verot ja muut maksut. (Tulli 2015c)

Passitusmenettelyjä kansainvälisessä kaupassa pystyvät käyttämään yritykset ja yksityiset henkilöt, jotka toimivat passituksesta vastaavina (Tulli 2015d). Tarkemmat kriteerit käsitellään kohdissa 3.4.1 ja 3.4.2. Passituksesta vastaavan tulee tiedottaa tullille tarvittavat tiedot passituksista yleisesti ja yhteisesti käytettävällä sähköisellä NCTS-järjestelmällä, suorittaa tulliin vaadittavat maksuja vastaavan vakuuden ja se on vastuullinen tavaroiden ja asiakirjojen siirtämisen muuttumattomuudesta määräpaikkaan. Mahdollisesti matkalla kadonneista tavaroista joutuu passituksesta vastaava huolehtimaan muodostuvista verovelvoista ja muista maksuista. (Tulli 2015e)

3.2 Tavaroiden kuljetus

Tavaroita tuotaessa ulkomailta (ns. kolmansista maista), Tullin vaatimuksesta on suoritettava tuontitullit, muut maksut ja soveltaa tapauksen mukaan mahdollisia kauppapoliittisia toimenpiteitä (esimerkiksi polkumyyntitulleja; Kiinan terästulli 2015). EU voi asettaa ulkopuolisten maiden tuotteille, jotka saavat valtion tukea kilpailua vääristävällä tavalla, erityistulleja. Kauppapoliittisia välineitä ovat lisäksi muut polkumyynnin vastaiset toimet ja kehitysmaiden tullittomat tuet.

Samoin toimitaan tilanteissa, kun tavarat kauttakuljetetaan maasta toiseen. Maksuja voidaan palauttaa vietäessä tavaroita läpi alueiden. Samat toimenpiteet voivat toistua seuraavassa kauttakulku alueessa. Tavaroihin voidaan sisällyttää useita tullihallinnollisia menettelyitä peräkkäin maiden rajoilla, ennen lopullista määräpaikkaa. (Euroopan komissio 2016c, 31)

3.3 Passitus

Passitusmenettelyssä asiakkaat kykenevät siirtämään tavarat rajojen yli aina määräpaikkaan saakka ilman maksuja ja tulleja. Lopulliset tullimuodollisuudet täyttyvät siten myöhemmin perillä. Ilman tällaista tullimenettelyä kaikki maksut ja tullit olisi maksettava heti tavaroiden saapuessa maahan ja sieltä poistuessa. Passitusjärjestelmänä käytetään NCTS:ää. Varamenettelynä käytetään paperista järjestelmää ja asioidaan tarvittaessa kyseisiin tullitoimipaikkoihin manuaalisesti. Tullimaksujen, jotka lain mukaan kannetaan tullivelan syntyessä, on perustuttava EY:n tullitariffiin (Tullikoodeksin A20). Tullitariffi käsittää yhdistetyn tavaranimikkeistön TARIC-tavarakoodiston, jonka perusteella yhtenevästi tullit muodostuvat EU:n alueella.

Tavalliseen kuljetusjärjestelmään nähden passitus on järkevää, tehokasta, taloudellista ja hallinnollisesti yksinkertaista kuljettaa tavaroita maasta toiseen. Tavarat, jotka kulkevat EU:n valtioiden välillä, eivät tarvitse tulliasiakirjoja, vaan tullille annettava ilmoitus riittää (Intrastat). Huomioitava on kuitenkin tullilain (1466/1994 2§ 21.12.2012/961) pykälä:

Tullilainsäädännön mukaisia toimivaltuuksia, voidaan käyttää EU:n lain-säädäntöä noudattaen, myös EU:n sisäisessä liikenteessä tavaroiden maahantuontia sekä maastavientiä koskevien kieltojen että rajoitusten valvomiseksi. Tavarantoiminnan edellytyksenä on viranomaisen myöntämä lupa. Jos lupaa ei ole myönnetty tuotaessa tavara Suomen tullialueelle, tavara on ilmoitettava Tullille myös silloin, kun se tuodaan suoraan toisesta EU:n jäsenmaasta.

Euroopan yhteisölle passitusmenettely on tärkeä. Passituksella voidaan tuoda tavaroita yhteisöön ja edelleen passittaa ne määränpäähänsä. Tällöin muodostuu sen alueen mukaiset verot ja tullit maksettaviksi, ellei aloiteta uutta suspensiomenettelyä. Suspensiomenettelyllä tarkoitetaan tullimaksuja ja veroja lykkäävää toimenpidettä, jossa voidaan vaatia maksuja vastaavaa vakuuden suorittamista. Suspensiomenettely voidaan päättää myös asettamalla muita kuin yhteisötavaroita (tavaroita, jotka on tuotettu kokonaan yhteisön tullialueella tullikoodeksi A4 kohta7 ja A23) passitusmenettelyyn, esimerkiksi jälleenvietäviksi yhteisön tullialueelta. (Euroopan komissio 2016d, 31). Passitusjärjestelmä otettiin käyttöön lähes 50 vuotta sitten. Tavaroiden tullioikeudellinen asema ratkaisee, passitetaanko tavarat T1- tai T2-passituksella (Euroopan komissio 2016e, 34). Passitukseen tarvittavia käytännön ohjeita ja tarvittavia sähköisiä lomakkeita, kuten T-1 passitusasiakirja (ulkoinen), TIR-Carnet ja T-2 passituskirja (sisäinen), löytyy tullin verkkosivuilta.

3.4 Yksinkertaistetut tullimenettelyt

Perusperiaatteena ja oikeusperustana ovat tullikoodeksin 94 artikla ja SovA:n 372–450 artiklat. Uudessa tullilainsäädännössä tulee poistumaan nykyinen, erillinen, passitusvakuuksien vaatiminen, joka sisällytetään asiakkaan yleisvakuuden piiriin. Passituksen yleisvakuus sulautuu kaikki tullimenettelyt kattavaan yleisvakuuteen (velka- ja vastuuvakuus). Tässä yhteydessä onkin perehdyttävä laajemmin läpi muita yksinkertaistettuja tullimenettelyitä.

Yritys voi hakea tullilta lupaa yksinkertaistetuista tullimenettelyistä ja toimia valtuutettuna lähettäjänä. Tällöin toimija voi passittaa suoraan omista tiloistaan asiainmatta tavaroineen tullissa. Toimija voi hakea lupaa myös valtuutetuksi vastaanottajaksi, jolloin voidaan vastaanottaa tavarat suoraan omiin tiloihin (Tulli 2016c). Yksinkertaistetulla ilmoituksella, kuten hallinnollisella asiakirjalla, kauppa-

asiakirjalla tai kauppalaskulla, tavarat kyetään laittamaan kyseessä olevaan tullimenettelyyn. Ehtona toiminnalle on myöhemmin tehtävä ilmoitus, joka määräaikojen sisällä täydentää ilmoitusta (koodeksin A76).

Koodeksissa määritellään, että yksinkertaistetut passitusmenettelyt edellyttävät toimijan luotettavuutta. Luvan saannin perustana on pyrkimys löytää tasapaino tullivalvonnan ja kaupankäynnin sujuvuuden edistämisen välille. Yksinkertaistetut menettelyt ovat vakuuksien osalta yleisvakuus ja vapautus vakuuden antamisesta, erityisten tavaraluetteloiden käyttö, erikoismallisten sinettien käyttö, vapautus sitovan kuljetusreitien noudattamisesta, valtuutettu lähettäjä, valtuutettu vastaanottaja, rautateitse ja suurkontteja käyttäen kuljetettavat tavarat, ilmäteitse kuljetettavat tavarat, meritse kuljetettavat tavarat (vain yhteisön passituksessa), putkijohdoissa kuljetettavat tavarat, passitusyleissopimuksen 6 artiklan / koodeksin A97 2 kohdan mukaiset yksinkertaiset menettelyt (SovA:n 372 artikla).

3.4.1 Yksinkertaistettuja menettelyjä koskevat yleiset edellytykset

SovA:n mukaan yleisiä edellytyksiä sovelletaan kaikkiin yksinkertaistettuihin menettelyihin. Jokaiseen yksinkertaistettuun menettelyyn voidaan myös soveltaa lisäedellytyksiä. Lisäedellytykset selostetaan erikseen kunkin yksinkertaistetun menettelyn kohdalla (SovA:n 372 artikla). Koodeksin mukaan yksinkertaistetun menettelyn käyttöä koskevan luvan saamiseksi hakijan on täytettävä seuraavat yleiset edellytykset (Koodeksin A4 2.kohta, A94 ja SovA:n 373):

Hakijalla tulee olla kotipaikka, päätoimipaikka tai kiinteä toimipaikka sopimusalueella. Hakijan tulee käyttää passitusmenettelyä ja olla Tullin kanssa yhteistyössä säännöllisesti.

Valtuutetun vastaanottajan tulee ottaa vastaan tavaroita säännöllisesti käyttäen passituksia. Haettaessa lupaa ensimmäistä kertaa, tulee Tullin hyväksyä ilmoitus säännöllisestä toiminnasta. Toimitettujen tietojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, jos hakija ei kykene suoriutumaan velvollisuuksistaan, tällöin lupa peruuntuu. Luvan tarkasteluissa tulee huomioida myös hakijalle aiheutuvat seuraukset.

Edellytykset täyttyvät jos hakija kykenee täyttämään velvoitteet. Hakijan tulee olla myös syyllistymättä tulli tai verorikoksien (toistuvaan) toimintaan ja viranomaisten on saatava valvoa sekä tarkastaa hakijan pitämää kirjaa yksinkertaistetun menettelyn mukaisesti. (Euroopan komissio 2016f, 341)

3.4.2 Lupamenettely

Kaikkiin yksinkertaistettuihin menettelyihin tarvitaan luvat. Lupa haetaan kirjallisesti (SovA:n 374A). Hakemus allekirjoitetaan ja varustetaan päivämäärällä. Hakijan tulee antaa riittävät tiedot Tullille. Tässä yhteydessä voidaan käyttää vakio-muotoista kyselylomaketta sähköisesti.

Hakemus on esitettävä sen maan Tulliviranomaisille, johon hakija on sijoittautunut (SovA:n 375A). Tulliviranomaisten on arvioitava, täytyvätkö yleiset edellytykset ja erityiset edellytykset. Lupaan on sisällytettävä kaikki tarvittavat tiedot, jotta asiakas voi toimia kyseisen yksinkertaisen menettelyn mukaisesti ja viranomaiset voivat valvoa asianmukaisesti (SovA:n 376. artiklan 2. kohta).

Hakijan täyttäessä edellytykset, tulliviranomaiset voivat myöntää yksinkertaistettua menettelyä koskevan luvan. Tullikoodeksin 6 artiklan 2 kohdan mukaan päätös on annettava aikailematta tiedoksi hakijalle (Euroopan komissio 2016g). SovA:n 253 artiklan 7 kohdan mukaan, tullin on saatava ilmoitus kaikista mahdollisista muutoksista, jotka vaikuttavat luvan voimassaolemiseen tai sen sisältöön.

Lupa voidaan peruuttaa määräaikaisesti tai kokonaan riippuen sanktion syystä ja suuruudesta koodeksin 8 ja 9 artiklan perusteella: Asianomaiselle myönteinen päätös on peruutettava, 1.- jos se on tehty epätarkkojen tai puutteellisten tietojen perusteella ja jos päätöstä pyytänyt tiesi tai tämän olisi kohtuudella pitänyt tietää tiedot epätarkoiksi tai puutteellisiksi, ja tarkkojen tai täydellisten tietojen perusteella päätöstä ei olisi voitu tehdä. 2. Päätöksen peruuttaminen annetaan tiedoksi sille, jolle päätös on osoitettu. 3. Peruuttaminen tulee voimaan siitä päivästä, jona peruutettu päätös on tehty. (Koodeksin 8A)

Asianomaiselle myönteinen päätös on muissa kuin 8 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa kumottava tai sitä on muutettava, jos sen edellytykset eivät täyty tai tule täyttymään. Myönteinen päätös voidaan kumota, jos henkilö jättää täyttämättä velvollisuutensa. Päätöksen kumoaminen tai muutos annetaan tiedoksi tiedoksi-saajalle. Päätöksen kumoaminen tai muutos astuu voimaan tiedoksiantopäivänä. Tulliviranomaiset voivat poikkeustapauksissa siirtää kumoamisen tai muutoksen

voimaantulon myöhempään ajankohtaan, jos hakijan oikeutetut edut tätä edellyttävät (Koodeksin 9A).

Tulliviranomaisten päätöksiin on henkilöillä (tarkoitetaan jäljempänä oikeus- ja luonnollisia henkilöitä) oikeus hakea muutoksenhakua. Koodeksissa säädetään hakumenettelyistä 236 ja 243A:ssa, sekä kansallisessa tullilaissa (L 1466/1994) pykälissä 37–41) että yleisesti valitusoikeudesta viranomaispäätöksiin hallintokäyttölaissa (L 586/1996).

Säädösten mukaan henkilöllä on oikeus hakea muutosta tullin päätökseen 30 vuorokauden sisällä. Asiakkaalla on myös oikeus valittaa hallinto-oikeuden muutospäätöksestä 60 vuorokauden sisällä. Korkein hallinto-oikeus päättää, antaako se mahdollista valituslupaa ylimmälle tasolle. Tulleissa, eli maksuissa, valitusaika umpeutuu kolmessa vuodessa. (L 1466/1994 § 37)

Tulliviranomaisilla on myös valitusoikeudet. Hallinto-oikeuden muutospäätöksestä on viranomaisella oikeus valittaa 60 vuorokauden sisällä. Tällöin tutkitaan, voidaanko valituslupa myöntää korkeimmalle tasolle. Tulleissa ehdoton takaraja on kolme vuotta. Viranomaisen on voinut ilmoittaa asiakkaalle uudistetulla tiedoksinnolla velan osuuden, jolloin alkaa uusittu kolmen vuoden jakso. Ellei näin ole toimittu, velka vanhenee ja raukeaa kolmessa vuodessa. (L 1466/1994 § 38)

Perehdyin harjoittelujakson aikana myös oikeustapauksiin ja valituksiin. Nämä olivat lähinnä valtion edunvalvojan nostamia syytteitä petostapauksissa. Yhtäläisistä näissä tapauksissa oli niiden juridinen kaksiosaisuus. Tapauksissa nostettiin syytteet rikosoikeudellisesti petoksista tai törkeistä petoksista. Nämä täyttivät merkistöt, joiden perusteella vaadittiin rangaistukset sekä vahingonkorvaukset. Lisäksi tuomioistuimeen nostettiin vahingonkorvauskanteet veromenetyksistä, jotka olivat valtiolle tilittämättä. Asiakkaille tuli yllätyksenä kaksi eri oikeudenkäyntiä ja niiden perusteella langetetut tuomiot. Tutustuin myös asiakkaiden tekemiin valituksiin, lähinnä liian kriittisistä taloudellisista vakuusmenettelyistä. Usein niiden syyt olivat asiakkaiden itsensä puutteellisesti antamat tiedot. Uusien ja tarvittavien tietojen perusteella, uudelleenarvioinnit kyettiin pääsääntöisesti suorittamaan sopimusosapuolia tyydyttävillä ratkaisulla

4 TULLIN VAKUUSJÄRJESTELMÄ

Vakuusjärjestelmien osia käsitellään tässä luvussa ytimekkäästi tutkimuksen rajauksen piirissä. Tästä johtuen kohdat 4.3, 4.4 ja 4.6 ovat suppeita. Laajempaa erittelyä vaatii kohta 4.2, koska tämä on perustana seuraaville luvuille käsiteltävissä vakuuksia. Vakuusvaatimukset perustuvat joko tullikoodeksiin, koodeksin soveltamisasetuksiin tai kansallisiin lakeihin. Kansallisia säännöksiä vakuuksista esiintyy mm. arvonlisäverolaissa 101§ (L 1501/1993), valmisteverotuslaissa (L 182/2010) ja autoverolaissa (L 1482/1994).

Tullivelkaa tai tullivastuita varten tarvitaan vakuutta (koodeksin artikla 74). Tämän tarkoituksena on turvata oikeudenmukainen ja tehokas veronkanto, jonka osuus tilitetään kansallisesti EU:lle. Tullimaksuilla kerättiin vuonna 2012 yli 22 miljardia euroa. EU-maat pidättivät tästä summasta 25 prosenttia kattaakseen maksujen keruukustannukset, mutta EU:lle toimitettiin 16,3 miljardia euroa, mikä on lähes 13 prosenttia EU:n koko talousarvion tuloista. Suomen valtion saama EU varojen kantopalkkio vuonna 2015 oli 41,4 miljoonaa euroa (kts. sivu 49). (Euroopan komissio 2016h, 10)

Vakuusjärjestelmä suojaa jäsenvaltiota mahdollisilta verovelkatappiolta ja minimoi valtion riskiä. Lupakeskuksen tulliylitarkastajan mukaan Suomen valtion on maksettava unionille veronkannon osuudet, riippumatta siitä, onko asiakas itse suoriutunut velvoitteistaan vai ei (Tulliylitarkastaja 2015).

Vakuusjärjestelmä pohjautuu periaatteelle, jonka mukaan jokaiselle kuljetukselle on annettava vakuus, joka kattaa tullit ja muut maksut täysimääräisinä (arvonlisävero, valmisteverot ja niin edelleen). Yksittäisen vakuuden sijaan voidaan kuitenkin käyttää yleisvakuutta, joka kattaa useita kuljetuksia, edellyttäen että tietyt erittäin tiukat edellytykset täyttyvät (kts. kohta 5.5.1). (Euroopan yhteisöt 2001, 19) Ilman toimivaa vakuusjärjestelmää olisi vaarana kansantaloudellisesti merkittävät tappiot, vääristynyt kilpailu ja mahdollisesti harmaan talouden ja rikollisuuden lisääntyminen (Tullianalyttikko 2015).

Yleisin vakuutta vaativa tilanne muodostuu, kun tuontitullien alainen tavara asetetaan johonkin tullimenettelyyn. Vakuutta ei vaadita toimijalta, joka on viranomainen (koodeksin A189 kohta 4). Käteisasiakkaat antavat tullivastuusta yksittäisvakuuden. Vakuutena on tällöin pääsääntöisesti tullin kassaan tehty panttaussitoumuksen käteispankki, joka vastaa mahdollista tullivelan suuruutta. (Tullihallitus 2004. 159) Tulliviranomaisten ei tarvitse maksaa korkoa käteistalletuksena annetulle vakuudelle (SovA:n A858). Vakuus vapautetaan, kun tullivelka on lakannut tai sitä ei voi enää syntyä. (Koodeksin A199).

4.1 Tullivelka ja tullivastuut

Tullivastuut ja mahdolliset tullivelat ovat maksettava, ennen kuin tavarat saadaan luovuttaa eteenpäin. Tullien määrät ovat informoitava velallisille silloin, kun ne rekisteröidään tullin järjestelmiin. Tullivelka on voimassa kolme vuotta, jonka aikana tullin tulee antaa tiedoksianto tullivelasta (koodeksin 221A). Ilman tiedoksiantoa tai uudistettua tiedonantoa (jatketulle kolmen vuoden määräajalle) vastuut ja velat vanhenevat kolmessa vuodessa. Maksamisesta voidaan antaa vakuus, joka kattaa veloitteet. Vakuuden tarkoituksella on saada maksuaikaa, joka auttaa asiakasta saamaan tavarat sujuvasti liikkeelle. Tullivelan alaisia tavaroita ei saa luovuttaa ennen tullivelan suorittamista, tai velan mukaisen vakuuden antamista (Koodeksin 74A)

Tullikoodeksin mukaan (203-208A) määritellään tullivelkaa tarkemmin. Tavarat pysyvät tullivalvonnassa ja tuontitullien alaisina, kunnes ne on käytetty tietyn käyttötarkoituksen mukaisesti tai ne on viety, hävitetty tai käytetty muutoin tulliviranomaisten hyväksymällä tavalla. Valmistuksessa ja käsittelyssä syntyvää jätettä, romua ja hävikkiä pidetään myös tiettyyn käyttötarkoitukseen käytettynä tavaranä. Tavarat on kokonaisuudessaan käytettävä tiettyyn tarkoitukseen luvassa mainittuna aikana siitä päivästä, jona tulliviranomaiset hyväksyivät vapaaseen liikkeeseen luovutusta koskevan ilmoituksen. Tätä määräaika voidaan perustelusta syystä pidentää. Mikäli tavaroita ei käytetä tietyn käyttötarkoituksen mukaisesti, tulliviranomaiset voivat hyväksyä tavaroiden viennin tai niiden hävittämisen. Jos jokin muu käyttö sallitaan, syntyy tällaisesta käytöstä tullivelka. (Tullihallitus 2004, 57)

Tavaroita luovutettaessa vapaaseen liikkeeseen, määrätty tullivelka ajankohdan mukaisten säännösten vaatimuksilla, tietyn käyttötarkoituksen perusteella. Tärkeintä asiakkaan kannalta on suoritua velvoitteistaan säännösten mukaan, jolloin tullivelka ei eräänny suoritettavaksi vastuiden laiminlyönnin takia.

Tullilainsäädännössä säädetään tavarankäytön edullisesta tullikohtelusta sen luonteen tai tietyn käyttötarkoituksen perusteella, tullittomuudesta, osittaisesta tai täydellisestä tuonti- tai vientitulleista vapauttamisesta. Ellei tavarankäytön toiminnassa ole havaittavissa vilpillistä menettelyä, eikä ilmeistä huolimattomuutta ja hän esittää todisteet, että muut edullisen tullikohtelun, tullittomuuden tai tullista vapauttamisen soveltamista koskevat edellytykset ovat täyttyneet. (Koodeksin 212A:n kohta a)

Edellä mainittu koodeksin kohta kiteyttää tullien tariffoinnin tavaroiden TARIC-koodiston, tullioikeudellisen aseman (sisäinen/ulkoinen) ja käyttötarkoituksen mukaan. Edullisessa tullikohtelussa voi saada esim. rekisteröidyt luottoasiakkaat (kriteerien täytyttyä kohta 3.4.1), hyväntekeväisyysjärjestöt, diplomaatit ja viranomaiset vapautuksia tulleista.

4.2 Rekisteröidyn asiakkaan yleisvakuus

Rekisteröidyn asiakkaan yleisvakuus on tarkoitettu kattavan tullivelan kokonaisuudessaan ja osittain tullivastuun. Tullin mukaan luottoasiakkaan yleisvakuuteen pystytään yhdistämään varastovakuus, autoverojen, merenkulkumaksujen ja valmisteverojen osuuden vakuus. TIR-Carnet vakuusjärjestelmä on tutkimuksen rajauksen ja aiheen laajuuden vuoksi tarkastelematta. Asiakkaan riskien perusteella määritetään, kuinka suuri osa tullivastuusta (potentiaalista tullivelkaa) katetaan. Tullivastuu on siis yleensä olemassa kaikissa muissa tullimenettelyissä kuin vapaaseen liikkeeseen luovutuksessa, jossa on kyse aina myös tullivelasta. (Tullihallitus 2004, 159)

Yhteistä yleisvakuutta voivat hyödyntää konsernit. Koodeksin mukaan minimi vakuuden määrä on 2 500 euroa. SovA:n 373A:n mukaan, yleisvakuutta on lupa käyttää ainoastaan siihen jäsenvaltioon sijoittuneille henkilöille, jossa vakuus on annettu. (Tulli 2015f)

Tavallisesti rekisteröidyn asiakkaan vakuutena käytetään pankin tai vakuutuslaitoksen antamaa omavelkaista takausta. Vakuudeksi voidaan hyväksyä myös pankkitilin yleispanntaus ja siihen liittyvä pankin panttausilmoitus sekä kuittaamattomuustodistus. Vakavaraisilta yrityksiltä voidaan hyväksyä myös muita reaali- vakuuksia (esim. kiinteistöpannteja, arvopaperipanttauksia tai asunto-osakepannteja/koodeksin 193A / SovA:n 857A). Näissä tapauksissa vakuudeksi tarjottava omaisuus arvioidaan käyttäen turvamarginaaleja ja riippumattomia arvioita omaisuuden arvosta. Rekisteröityjä asiakkaita tullilaitoksessa on noin 1900, joista huolintaliikkeitä vähän yli 130.(Tullihallitus 2004, 160)

4.2.1 Luottoasiakkaan vakuuden määräytyminen

Tullin käytännön mukaan vakuuden suuruus määräytyy siten, että asiakkaan keskimääräisen tullivelan ja vastuun määrää verrataan asiakkaan taloudelliseen tilanteeseen. Lisäksi otetaan huomioon mm. asiakkaan maksuhäiriöt ja tapa, yrityksen tulevaisuuden suunnitelmat sekä tullilaskutuksen kausivaihtelut jne. Asiakas tai jopa konserni voi antaa yhden yleisvakuuden kaikkien tullien vaatimien lupien vakuudeksi (pois lukien passitusten vakuudet 30.4.2016 saakka). (Koodeksin 88A)

Tullin rekisteröidyt luottoasiakkaat saavat verovelalleen tullikoodeksin mukaisen maksunlykkäyksen (koodeksin 225A, Tulli 2016d). Tuotaessa tavaroita EU:n ulkopuolelta, koodeksi määrittelee rekisteröidylle luottoasiakkaalle luottoaikaa noin 30 vuorokautta tullimaksuille ja veroille (koodeksin 218A). Arvonlisäverolain mukaan tavaroiden maahantuonnista ja niiden verottamisesta menetellään tullilainsäädännön mukaisesti (1501/1993).

Koodeksin mukaan (koodeksin 94A) vakuuden määrä rekisteröidylle luottoasiakkaalle, on määritettävä kattamaan kaikkien mahdollisesti syntyvien tullivelkojen määrän. Yleisvakuuden tulee kattaa myös kausivaihteluiden huiput ja se vastaa aina tullivelkojen määrää (koodeksin 192A).

Luottoasiakas voi saada alennusta vaadittavista vakuuksista vakuusluokkansa mukaisesti. Tullilaskuille tarvittavan vakuuden lisäksi (ei passitukset), yleisvakuutta

voidaan käyttää muihinkin vakuustarpeisiin, kuten siirtolupien, kiintiöiden ja polkumyynnistä johtuviin vakuuksiin (Tulli 2016e).

Verovastuun osalta tulliviranomaiset voivat koodeksin mukaan vaatia, että tavaranhaltija antaa vakuuden tavaroista mahdollisesti syntyvän tullivelan maksamisesta ennen kuin tavarat asetetaan suspensiomenettelyyn (Tulli 2016f). Yksittäisistä suspensiomenettelyistä on voitu antaa erityissäännöksiä (SovA:n 340A:n a kohta, petosriskeille alttiit eli sensitiiviset tavarat esimerkiksi alkoholi- ja tupakkatuotteet).

4.2.2 Yleisvakuusluokat

Tullin ohjeistuksen mukaan yleisvakuutta määritettäessä, on huomioitava asiakkaan keskimääräisen tullivelan ja vastuun sekä kansallisten verojen ja maksujen määrä asiakkaalle luokitetun vakuusluokan (A-F) mukaisesti. Yleisvakuuden luokituksessa huomioidaan lisäksi asiakkaalle myönnetty limiitin laatu, joka on ehdoton tai kieltävä. Myös huolintaliikkeille valitun edustuksen laatu määritetään. (Tulli 2016g)

Maahantuonnin vakuutta määriteltäessä lähtökohtana pidetään yleensä keskimääräisesti seitsemän viikon toteutunutta laskutusta tulleista, jotka koostuvat EU:n ulkopuolisien tavaroiden maahantuontiin liittyvistä tulleista ja veroista. Lakiin perustuvat täysimittaiset vakuudet tullimaksuille, vaaditaan kaikilta asiakkailta. Asiakkaan taloudellisilla perusteilla voidaan myöntää alennusta arvonlisäverojen osuudesta, toteutuneen seitsemän viikon laskutuksesta (A- ja B-luokassa vakuus alv:lle 0 %, C: 25 %, D: 50 %, E: 100 %). Yksittäistapauksissa vakuusvaatimukset voivat olla suurempia kuin edellä mainitut luokitukset. Näihin voivat vaikuttaa kausivaihteluiden ja vuosittaisen vaihtelun suuret muutokset tullauslupia haettaessa. (Tulli 2016h)

Vakuuden määrää voidaan muuttaa Euroopan komission mukaan, jos asiakkaan verovastuiden, taloudellisen tilanteen tai muiden tietojen osalta on hakumenettelyn alkaessa tapahtunut suuria muutoksia (koodeksin 87A). Tullilla on oikeus saada ja vaatia tietoa asiakkaalta yrityksen taloudellisesta tilanteesta, laskutukses-

ta/vastuusta tai muista vakuuden määrään vaikuttavista seikoista (koodeksin 5A). Uudelleentarkistuksessa asiakkaan on toimitettava viimeisin tilinpäätös tullille. Näiden tietojen ja Tullin järjestelmätietojen (esim. vuoden aikana toteutuneet pasitukset) perusteella toteutetaan uudelleentarkastus asiakkaalle.

Yritys voi myös itse päättää vakuusmääränsä tullin ohjeistuksen perusteella. Tällöin vakuusluokaksi tulee F ja limiitiksi kieltävä, jolloin sekä tulleille että arvonlisäveroille varataan vakuudet kaikissa tullimenettelyissä aina täysimääräisesti ja reaaliaikaisesti tullaushetkellä. Yritys on tällöin itse vastuussa vakuuden riittävyydestä. Tullaus tai menettelyyn asettaminen voi estyä, mikäli vakuutta ei ole riittävästi vapaana (koodeksin 5A a kohta ja 74A).

Vakuusluokkaa määritettäessä käsitellään asiakkaan maksukäyttäytyminen ja taloudellisen tilanteen taustat, kuten konserniyhtiöomistukset. Taloudellisia vaatimuksia tarkastellaan pidemmällä jaksotuksella esimerkiksi kolmen ja viiden vuoden jaksoilla. Vakuusluokka voi laskea yhden heikon tilikauden johdosta alaspäin, ellei asiakas täytä nykyisiä vakuusluokkaehtoja (koodeksin 198A).

Luokissa A ja B vaaditaan puolitoistakertainen omapääoma, verrattuna keskimääräiseen viiden viikon tullilaskutukseen. Tämä tarkoittaa keskimääräistä luottomäärää. Luokassa C vaatimuksena on yhtä suuri omapääoma kuin keskimääräinen laskutus viiden viikon ajalta. (Tulli 2016i)

4.2.3 Limiitti

Tulliviranomaisten vakuusluokituksen ohessa, ratkaistaan lisäksi limiitin muoto. Limiitin perusteena ovat asiakkaan vakuusluokka sekä maksukäyttäytyminen. Asiakas määritetään kieltävään tai ehdottomaan limiittiin. Kieltävässä limiitissä estetään tavaroiden luovutus menettelyihin, jos asiakkaalla ei ole jäljellä riittävää vakuusosaa vakuustarpeille. Tämä tarve voi olla sesonkiaikana maahantuonnissa erityisesti keskimääräistä suurempaa. Ehdottomassa limiitissä varaus kohdistuu ainoastaan tullimaksujen osuudelle. Huomioitava on arvonlisäveron osuuden käsittely vakuuden suuruuden luokittelussa. Limiittien käytetyt prosenttiosuudet esiintyvät Tullin päätöksissä, silloin kun on kyse limiiteistä. (Tulli 2016j)

4.2.4 Vakuuden varaaminen

Tullille toimitettava vakuus voidaan jakaa tarpeen mukaan A-osaan ja B-osaan. A-osa vakuudesta on luonteeltaan kiinteä. Sen määrä ei vaihtelee lyhyellä aikavälillä, ja se on merkitty tiettyyn tarkoitukseen, kuten tullivaraston, väliaikaisen varaston, valmisteverojen, autoverojen ja merenkulkumaksujen vakuudeksi.

B-vakuusosaa voidaan käyttää moniin eri kertaluonteisiin tullimenettelyiden vakuudeksi (poislukien passitusvakuudet 30.4.2016 asti). Tullausjärjestelmä ilmoittaa tullien ja muiden maksujen määrästä vakuusjärjestelmään. Vakuustarve lohkeaa reaaliaikaisesti yleisvakuudesta. Varaus on voimassa niin kauan kuin asiakkaan velka ja vastuut ovat lakanneet tullin päätöstilityksessä. Kaikki analysoimattomat yritykset sijoitetaan luokkaan F.

Tavaroiden luovutus tullimenettelyyn estyy vakuuden loppuessa. Asiakkaan tulisi tällöin maksaa tullauspäätöksiä/laskuja sekä jaksoerittelyjä vapauttaakseen lisää vakuuksia. Maksujen viive on yhdestä kolmeen arkipäivää Tullijärjestelmissä. Muussa tapauksessa vakuuden korotus lankeaa käytäntöön. Tullin Veronkannon Lupakeskus auttaa myös asiakkaan pyynnöstä muokkaamaan oikean menettelytavan. (Tulli 2016k)

4.3 Valmisteverovakuudet

EU:ssa alkoholi ja alkoholijuomat (L 1471/1994), valmistettu tupakka (L 1470/1994) sekä mineraaliöljyt/nestemäiset polttoaineet (moottoribensiini, dieselöljy ja polttoöljyt L 1472/1994), kuuluvat harmonoidun eli yhdenmukaistetun valmisteveron alaisuuteen. Makeiset, jäätelö ja virvoitusjuomat (L 1127/2010, poistuu vuonna 2017 EU:n tuomioistuimen päätöksellä), sekä sähkö kuuluvat kansalliseen verotukseen, kuten kivihiili, polttoturve, maakaasu ja mäntyöljy (L 1260/1996). Lisäksi Suomessa kannetaan myös öljyjätämaksua ja jäteveroa (L 894/1986). Tullin kantamien valmisteverojen fiskaalinen merkitys on huomattava Suomen kokonaisveronkannossa. (Tullihallitus 2004, 177–179)

Valmisteverotuslain (182/2010) vakuusjärjestelmässä Tullihallituksen määräämän vakuuden joutuvat lain (L 1469/1994) mukaan asettamaan Tullihallituksen luvan

saaneet rekisteröidyt valmisteverovelvolliset, joita ovat valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity elinkeinonharjoittaja ja veroedustaja (Tullihallitus 2004, 160).

Rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan tuodessa toisesta jäsenvaltiosta maahan harmonoitujen valmisteverojen alaisia tuotteita / petosriskeille alttiita tavaroita (esim. alkoholi, tupakka ja nestemäiset polttoaineet), SovA:n artikla 340a liite I, 44c), joudutaan asettamaan verojen täyttä määrää vastaava yksittäisvakuus. Vakuutena on yleensä tullin kassaan tehty panttaussitoumus/ käteispankki.

Valmisteverotuslain mukaisen vakuuden suuruus määrätään kuten rekisteröidyn asiakkaan vakuus. Vakuusmuodot ovat samat kuin rekisteröidyn asiakkaan vakuudet; yksittäisvakuus ja yleisvakuus. Valmisteverojen vakuutta käytetään kiinteästä vakuudesta. Syynä tähän on se, ettei vakuusjärjestelmä varaa reaaliaikaisista ilmoituksista yleisvakuuden osaa. Vakuusluokissa A ja B ei vaadita vakuutta valmisteverovelalle ja luokissa C 25 %, D 50 % ja E 100 %. (Tulli 2016l)

4.4 Autoverovakuudet

Autoverotusta ei ole harmonisoitu Euroopan yhteisössä. Se perustuu kansalliseen lainsäädäntöön, autoverolakiin (1482/1994). Suomessa uusi autoverolaki ratifioitiin 1.1.1995 yhdessä EU- jäsenyyden kanssa. Lakia on muutettu useaan otteeseen. Ennen yhteisöjäsenyyttä autoverotus perustui pääsääntöisesti maahantuontiin tullirajalla. EY:ssä on rajaverotusta koskeva kielto. Sen mukaan hyödykkeistä saadaan yhteisömaiden kesken kantaa muita kuin arvonlisäveron kaltaisia veroja vain silloin, jos verotus toimitetaan ilman jäsenvaltioiden välisen rajan ylittämiseen liittyviä menettelyjä. Yhteisön rajaverotuskiellon vuoksi autoverotus perustuu maahantuonnin sijasta ajoneuvon rekisteröintiin tai käyttöönottoon Suomessa. (Tullihallitus 2004, 163)

Autoverolaissa määritellään, että verovelan suuruutta vastaava vakuus, tulee rekisteröidyn asiamiehen asettaa tulliin. Näin turvataan valtion verosaatavat. Autoverovakuutta luokitettaessa huomioidaan rekisteröidyn toimijan vakuusluokka ja keskimääräinen autoverovelka. Perustana käytetään autoverolaskutuksen keskimääräistä viiden viikon maksuliikennettä. Limiittejä ei käytetä autoverotuksessa.

Tästä syystä fiskaalinen riski suurenee ja se on kompensoitu nostamalla perusteet seitsemän ja kolmentoista viikon tasolle D, E, ja F luokissa. Vakuusluokissa A ja B vakuusosuus 0 % ja C-luokassa 25 %, D-luokassa 50 % ja E-luokassa 100 %. (Tulli 2016m) Yksityishenkilön maahantuodessa autoa, ei ole käytössä yleisvakuusjärjestelmää. Asiakkaan on asetettava maksuja vastaava vakuus Tulliin. Vakuus palautuu asiakkaan esitettyä dokumentit maksetuista velvoitteistaan.

4.5 Passitusvakuudet

Passitusmenettelyiden vakuudet ovat osa yksinkertaistettuja tullitoimenpiteitä. Tämän kohdan pyrkimyksenä on määrittää käsite passitusvakuudet. Tarkempi definiointi tapahtuu luvussa viisi. Määritelmän oikeusperustana ovat koodeksin artiklat 94 ja 95 sekä SovA:n artiklat 345–348.

Passitusta varten vaaditaan aina vakuus, koska passitusmenettelyä on pidettävä joko tullin maksamista lykkäävänä toimenpiteenä tai veroetuun liittyvänä toimenpiteenä. Säännöksiin pyritään varmistamaan mahdollisen tullivelan ja muiden maksujen perintä edellyttämällä vakuuden asettamista passitusmenettelyssä kuljettavista tavaroissa. Vakuus voidaan antaa joko yhden passituksen kattavana yksittäisvakuutena tai useita passituksia kattavana ns. yleisvakuutena. (Koodeksin 94A)

Suomen Tulli on avannut vuonna 2014 T-passituksessa monikertayksittäisvakuuden. Tämän etuna on se, että perustaminen järjestelmään tapahtuu vain kerran. Vakuuden määrä varataan kokonaisuudessaan yhdelle passitukselle. Perustamisen jälkeen passituksia aloitettaessa sähköisesti, ei tarvitse käteistä tai muita yksittäisvakuudessa käytettäviä vakuusmuotoja. Menettelyn päätyttyä monikertayksittäisvakuutta voidaan käyttää uuteen passitukseen. (Tulli 2014a).

Yleisvakuuden kertavaraus vapautuu käyttöön, kun passitukset vahvistetaan määrätöimipaikassa. Passitusten haltijalla, eli passituksesta vastaavalla, on vakuuden kautta vastuu menettelyyn asetettujen tavaroiden esittämisestä muuttumattomina määrätullitoimipaikassa sekä menettelyä koskevien määräysten noudattamisessa. (Tulli 2013a)

4.6 Muut vakuustilanteet

Merenkulkumaksut ovat myös yhtenä vakuusjärjestelmän osana. Tulli kantaa väylämaksu-nimistä veroa aluksesta, jolla harjoitetaan kauppamerenkulkua Suomen vesialueella. Väylämaksusta säädetään väylämaksulaissa (1122/2005 ja sen muutoksissa 1214/2014). Merenkulkumaksujen vakuudessa luokitetaan yrityksen keskimääräinen maksuvelka vakuusluokan perusteella. Tämän pohjalta lasketaan merenkulkumaksujen keskimääräinen toteutunut seitsemän viikon jakso.

Täysimääräisen väylämaksun periminen olosuhteet huomioon ottaen, olisi ilmeisen kohtuutonta, Tulli voi hakemuksesta alentaa suoritettua tai suoritettavaa väylämaksua, maksunlisäystä, viivekorkoa tai lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa tai poistaa sen kokonaan. Väylämaksu suorittamisen lykkäystä voi hakea tullin kautta. Tulli voi myöntää lykkäystä maksun määrää vastaavalla vakuudella. Lykkäys voidaan kuitenkin myöntää vakuutta vaatimatta maksettavan määrän vähäisyyden tai lykkäysajan lyhyiden vuoksi. Väylämaksulle, jonka maksamiselle on myönnetty lykkäystä, peritään lykkäysajalta, veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) mukaista korkoa. Erityisen painavista kohtuussyistä lykkäys voidaan kuitenkin myöntää ilman korkoa. (L 22.12.2005/1122 23§, L 19.12.2014/1214)

5 PASSITUSMENETTELYN VAKUUDET

Erillisillä passitusvakuuksien vaatimisella on haettu tehokkuutta jäsenmaiden verovelkatappioiden, vääristävän kilpailun ja rikollisuuden minimoimiseksi. Tavara-
virrat ja passitukset sekä niihin liittyvät kasvavat käytännöt ovat kuitenkin osoit-
taneet 2000-luvulla haasteellisiksi ja monimutkaisiksi. Koodeksin monet päivi-
tykset, kuten vuosina 2005 ja 2008, eivät helpottaneet ongelmaa. EU:n jäsenvalti-
ot ovatkin neuvotelleet vuosia uuden tullikoodeksin ratifioimiseksi. Yksi muuttu-
vista osa-alueista on passitusjärjestelmän tehostaminen ja yksinkertaistaminen.
Lainsäädäntö uudistuksella on haettu tulevaisuuteen yhdenmukaisempia käytäntö-
jä koko tullialueelle ja vähemmän resursseja vaativia toimintoja. Varsinkin asiak-
kaat ovat kokeneet vakuusjärjestelmän monimutkaisena ja taloudellisesti rasitta-
vana.

Tullin resursseja kuormittavat nykyiset, päällekkäiset, vakuusjärjestelmät ja niiden
hallinnointi. Viranomaisten määräajoissa (maksimissaan 3kk-3v.) hoidettavien
toimenpiteiden määrien haasteellisuudet helpottuvat ja vapauttavat voimavaroja
yhteisen vakuusjärjestelmän ylläpitämiseen tulevina vuosina (UCC).

5.1 Passitusvakuuksien määritelmä

Vakuuden tarkoituksena on passitusmenettelyiden alkaessa, antaa väliaikaisesti
asiakkaalle maksuaikaa tulleille ja muille maksuille. Näille velvoitteille asetetaan
passitusvelan määrää vastaava vakuus maksujen takaamiseksi (koodeksin 94A).
Passitusvakuudella katetaan mahdollisen tullivelan määrä, joka määritetään käy-
tettävien säännösten ja määräysten perusteella. Tullin ohjeistuksen mukaan, passi-
tusta varten tarvitaan oma erillinen vakuus, vaikka yrityksellä olisi Tullin luotto-
asiakkaan yleisvakuus. (Euroopan komissio 2016i)

Passitusvakuuden lajit ovat yksittäisvakuus ja yleisvakuus. Vakuus vapautuu tai
palautetaan, kun passitusmenettelyt ovat asianmukaisesti päätetyt (SovA:n 345A).
Passituksesta vastaava ja takaaja ovat vastuussa riittävistä tiedoista (SovA:n
347A), vakuuksista ja mahdollisista sanktioista esimerkiksi viitemäärän ylityksistä
ja luvanvaraisentoinnin säännösten vastaisista toimista.

5.2 Oikeusperusteet passitusvakuuksille

Oikeusperustana passitusvakuuksille ovat koodeksin artiklat 94, 95 ja 189–200, sekä SovA:n 342, 345–348, 372–384, 450 c artiklat, että liitteet 44c sensitiiviset tuotteet, 46b vakuuden alentamisperusteet, 47a yleisvakuuden käyttörajoituksia, 48–50 vakuusasiakirjamallit, vakuustodistus liitteet 51, 51a. ja 54. Tämä lainsäädäntö antaa raamit kansalliselle lainsäädännölle ja viranomaiskäytännöille.

Vakuuksia ei vaadita; ilmakuljetuksissa, kuljettaessa tavaroita Reinillä ja sen väylillä, kuljettaessa tavaraa putkijohdoissa, jäsenvaltioiden rautatieyhtiön kuljetuksissa (rautatiekuljetuksille myönnetään kuitenkin vapautus vain, jos käytetään yksinkertaistettua menettelyä) ja kuljettaessa tavaroita meritse hyväksytyin varustamon manifestipassituksella (yhteisön passitusta käyttävään säännölliseen liikenteeseen voidaan soveltaa yksinkertaistettua menettelyä, koodeksin 95A). Viranomaisten passituksiin kohdistetaan vapauttamista vakuuksien vaatimisesta (koodeksin 189A).

Vakuus voidaan antaa käteistalletuksena tai takaussitoumuksena (koodeksin 193A). Vakuus on annettava yhden passituksen kattavana yksittäisenä vakuutena tai useita passituksia kattavana yleisvakuutena. Takaussitoumuksena annettava yksittäinen vakuus voidaan antaa tositteilla, jotka takaaja antaa passituksesta vastaaville. Yleisvakuuden käyttö on passituksen vakiomenettelystä poikkeava yksinkertaistettu menettely, ja sen käyttö on luvanvaraista. (Euroopan komissio 2016j, 139) Yhteisön passitusmenettelyssä muodollisuudet on suoritettava käyttäen sähköistä tietojenkäsittelymenetelmää (SovA:n 344A a kohta).

5.3 Passituksen vakuuden laskeminen

Vakuuden on katettava tavaroista perittävien lähtömaan korkeimpien tullien määrän (koodeksin 192A). Laskemisessa on otettava huomioon kaikki tullit (TARIC:n mukaiset tariffit), muut maksut ja verot, joiden perusteella asetetaan veloitukset tuonnissa vastaaville tavaroille. Tullien osalta korkeimpien maksujen perusteena ovat sopimustullit. Esimerkiksi tullietuuksia kuten etuustulleja tai kiintiöitä, jotka edellyttävät todistuksen antamista silloin, kun tavarat luovutetaan vapaaseen liikkeeseen, ei voida ottaa huomioon. (Euroopan komissio 2016k, 143)

Vakuuden määrää laskettaessa, huomioidaan tuontitullit, joiden perusteella vastaavat tavarat tuontimaassa luovutetaan kulutukseen. Tullialueella vapaaseen liikkeeseen luovutetut tavarat luokitellaan samoilla perusteilla kuin kolmansista maista tuodut tavarat. Asianomaiset tavarat luokitellaan tullitariffien perusteella käyttäen yhteisössä hyväksyttyä TARIC-koodistoa kauppalaskujen perusteella. Tullikoodeksin ja kansallisen lainsäädännön hyväksymää tullitariffikäsikirjaa, TARIC-koodistoa, käytetään määrittelemään tullivelan laskentaa (Koodeksin 20A). Arvioin perustana on, että vakuuden määrä on vastaava kuin mahdollinen tullivelka kokonaisuudessaan. Arviointitapauksissa, missä ei voida suorittaa toimenpidettä koodiston perusteella, sovitaan vakuudeksi 7000 euroa passitustuotetta kohden. Kyseistä menettelyä käytetään niin yleis- kuin yksittäisvakuuksissa. (Euroopan komissio 2016l, 144)

Myyjän kauppalaskun tarkkuudella on suuri merkitys passituksien toimivuudelle ja asiakkaan kustannuksien minimoimiselle. Myyjän tulisikin käyttää kauppalaskussa mahdollisimman tarkkoja TARIC-koodeja tavaroille. Tavaroilla on pääryhmät nelinumeroisina, mutta tarkemmat kuusi ja kahdeksan numeroiset koodit mahdollistavat oikean tullien määrän tavaroille. Näin toimittuna passitusmenettely, vakuuksien tarve ja verotukselliset intressit ovat suotuisat kaikille osapuolille.

Epäselvien kauppalaskujen ja tietojen perusteella tullit joutuvat suorittamaan arviointimenettelyn. Usein tämä menettely ei ole taloudellisesti asiakkaan kannalta edullisin ja nopein vaihtoehto. Koodeksi määrittelee suojaamaan vakuuksilla maksimitullien määrän. Tulliharjoittelussa sain avustaa uudelleenmäärittelyjä asiakkaiden kauppalaskujen pohjalta tehdyistä passituksista. Eräässä passituksessa oli noin 56000 artikkeliriviä. Näistä melkein 52000 artikkeliriviä oli ilman TARIC-koodia, jotka määrittelin koodiston mukaan. Osa tavaroista oli tunnistamattomia, joissa käytettiin koodeksin mukaista 7000 euron sääntöä. Koska tuotetiedot olivat pääsääntöisesti ylimalkaisia, jouduimme käyttämään myös nelinumeroisia pääryhmäkoodeja. Yleisesti käytössä olevat kuusi- tai kahdeksan numeroiset spesifioidummat tuotekoodit ovat pääsääntöisesti asiakkaalle edullisempia. Yhden asiakkaan passituksen tutkimiseen kului kohtuuttomasti resursseja verrattuna oikein toimiviin asiakkaisiin.

Euroopan komission antama esimerkki tullitariffien laskemisesta TARIC-koodiston perusteella: erä, joka käsittää 3 tonnia voita (HS-alanimike 0405.10), asetetaan passitusmenettelyyn X-maassa. Tavaroihin kyseisessä maassa sovellettavat tullit ja muut maksut edellyttäisivät yleensä 7 500 euron suuruista vakuutta. Koska kuitenkin lisäyksessä olevan taulukon sarakkeen 5 mukaan kyseisen tuotteen vakuuden vähimmäismäärä on 2 600 euroa/t, vakuudeksi vahvistetaan 7 800 euroa. (Euroopan komissio 2016l, 144)

Edellä mainittu esimerkki kuuluu EY:n maatalouspolitiikan määrittelyn alle, jolloin TARIC-koodistossa on lisäsarakeet, tai jopa liitteet, kuinka toimia erikoistapauksissa. Tavallisten tuotteiden, jotka eivät kuulu erityiskohtelun piiriin (kuten sensitiiviset tuotteet ja kansalliset erityisverotustuotteet), kauppalaskussa käytettävät koodit ovat selkeästi esitettynä TARIC-koodistossa ja helposti käytettävissä. Tullivelan laskeminen ja arviointi onnistuu etukäteen myös asiakkaan itsensä suorittamana. Tällöin erityisesti passituksesta vastaavan ja takaajan on mahdollista, ja täytyy, seurata vaadittavien, riittävien, vakuuksien määrää. Arviointimenettely ei ole ainoa ja oikea väline asiakkaalle passitusmenettelyssä.

5.4 Passituksen yksittäisvakuus

Yksityiset henkilöt ja yritykset voivat käyttää yksittäisvakuutta. Tämän vakuusmuodon käyttäminen passituksissa on helpoin ja tehokkain menettelyllisesti, mutta taloudellisesti asiakasta rasittava. Asiakas, joka ei täytä yksinkertaistettujen menettelyiden vaativimpia kriteereitä, joutuu taloudellisesti epäoikeudenmukaisempaan tilanteeseen käyttäessään yksittäisvakuutta. Esimerkkinä verrataan monikansallista konserniyritystä, joka kuuluu yleisvakuuden piiriin. Toisena verrokina on kotimainen uusi yritys, jolla ei ole toimittaa tilinpäätös- tai muita tarvittavia tietoja viranomaisille ja joutuu käyttämään taloudellisesti raskaampaa yksittäisvakuutta. Näin ollen kilpailu ei ole tältä osin tasa-arvoista.

Vakuuden on katettava 100 % passitettavien tavaroiden tulleista, veroista ja muista maksuista (SovA:n 345A). Tälle vakuusmuodolle ei anneta alennuksia. Vakuus annetaan lähtötoimipaikan Tulliin käteistalletuksena tai tilille. Vakuus voidaan antaa myös pankin tai vakuutusyhtiön antamana takaussitoumuksena. Vakuus pa-

lautetaan menettelyn päätyttyä. Passituksesta vastaavien on saatava takaajalta riittävä määrä 7000 euron suuruisia tositteita, kattamaan yksittäisen vakuuden (SoVA:n 345A).

5.4.1 Vakuus käteistalletuksena

Yleisin yksittäisvakuuden muoto on käteistalletus. Tullin antamien ohjeiden mukaan käteistalletus asetetaan lähtötoimipaikan Tulliin käteissuorituksena tai Tullin tilille pankkitalletuksena. Jäsenvaltion asetusten mukaan annetaan vakuus tai käteistalletus (koodeksin 194A kohta 2). Tämä voidaan perustaa myös poikkeustapauksissa etukäteen. Yleensä lähtötoimipaikka on toimivaltainen palauttamaan vakuuden. Muussa maassa kuin Suomessa annetun yksittäisvakuuden voi palauttaa vain ko. lähtömaa (Tulli 2013b).

Passituksesta vastaavan on mahdollista antaa käteistalletukselle palautustapa lähtötoimipaikan tulliviranomaisille. Tilisiirtoa käytettäessä viranomaiset kirjaavat tilitiedot, ja kustannukset siirtyvät asiakkaalle. (Euroopan komissio 2016m, 147) Tullihallituksen veronkanto- ja luotonhallintayksikön suosituksen mukaisesti käteisellä annettava yksittäisvakuus palautetaan ensisijaisesti pankkitilille (Tulli 2013c).

5.4.2 Tositteilla annettava vakuus

Vakuudesta laaditaan panttaussitoumus. Tämä ei kosketa takaussitoumuksena annettavaa vakuutta. Yksittäisvakuutta vastaavia tositteita voi olla monta, arvoltaan 7000 euroa, kattamaan koko vakuuden määrä. Vakuustoimipaikassa varmistetaan takaajan luottokelpoisuus mahdolliselle koko tullivelalle. Harkinnan mukaan voidaan pienentää tositteiden määrää. (Koodeksin 195A) Suomessa ei ole tällä hetkellä tositteilla annettavan yksittäisvakuuden myöntämiseen oikeuttavia yrityksiä, mutta ulkomailla annetulla tositteella voi aloittaa passituksia Suomessa (Tulli 2013d).

5.4.3 Takaussitoumuksella annettava vakuus

Tullin antaman informaation mukaan, vakuus voidaan antaa lähtötoimipaikalle pankin tai vakuutusyhtiön antamana takaussitoumuksena. Asiakas anoo kyseisiltä laitoksilta takaussitoumusta passituksia varten tulliin. Laitokset itse määrittelevät tarvittavat vakuudet asiakkaalle. Menettelyä voi yksinkertaistaen verrata pankkilainojen vakuusehtoihin. Ehtojen täytyessä takaussitoumuslupa toimitetaan Tulliin. Tulli antaa luvan passitusmenettelyn jatkamiselle, tavaroiden eteenpäin kuljettamiselle ja myöntää tarvittavan vakuuden viitenumeron (GRN) tositenumeron.

Yksittäisvakuus voidaan vastaanottaa vakuustoimipaikassa/Tullin lupakeskuksessa SovA:n liitteen 49 mukaisella takaussitoumuksella. Muista yksittäisvakuuksista poiketen takaussitoumuksella annetun yksittäisvakuuden kattavuutta voidaan rajoittaa sulkemalla muita kuin EU-maita sen ulkopuolelle. Takaussitoumuksella annettavaa yksittäisvakuutta käytetään Suomessa harvoin. (Tulli 2013,e)

5.5 Passituksen yleisvakuus

Yleisvakuus passituksissa on luvanvarainen yksinkertaistettu menettely, jota voivat hakea vain yritykset. Luvan myöntää paikallinen Tullipiiri hakemuksen ehtojen täytyttyä. Pyynnöstä tulliviranomaisten on annettava asiakkaan käyttää yleisvakuutta; monesta passituksesta muodostuneesta tullivelasta sekä oletettavasti tulevien tullimenettelyiden maksuosuuksista (koodeksin 191A, SovA:n 372-376A).

Yleisvakuuden tarkoituksena on saada maksuaikaa tulleille 30 päivää ja tasata taloudellisia kustannuksia asiakkaalle. Tällä menettelyllä saadaan tavaravirtojen käsittely joustavaksi ja nopeaksi, verrattuna yksittäisvakuuden käyttöön. (Koodeksin 227A). Yleisvakuuden kertavaraus vapautuu uudelleenkäytettäväksi, kun passitus esitetään määrätoimipaikassa. Vakuudella katettu vastuu säilyy, kunnes passitus on päätetty.

5.5.1 Yleisvakuuden alentaminen

Yleisvakuuden alentamisessa voidaan käyttää selkeää laskukaavaa, joka pohjautuu prosenttilaskuun. Euroopan komission antamien ohjeistusten perusteella vakuuksia voidaan alentaa seuraavasti; Tulli voi määrätä yleisvakuuden kattamaan 100, 50 tai 30 prosenttia viitemäärästä, tai se voi vapauttaa yrityksen siitä kokonaan. (SovA:n 380A) Tullin passituksen asiakasohjeen 17/2014 mukaisesti alennuksen taso riippuu muun muassa suunnitellun toiminnan riskeistä ja kaupan alan toimijan aikaisemmasta toiminnasta. Yleisvakuuden alentamisjärjestelmä perustuu riskeihin, jotka liittyvät yksittäisen (passituksesta vastaavan) yrityksen suorittamaan kuljetukseen. Mitä suurempi riski, sitä tiukemmat ovat vakuusvaatimukset.

Viitemäärä, joka tarkoittaa vakuuden enimmäismäärää, voidaan pienentää asiakkaalle tarkoin säädellyin perustein. Näitä ovat:

- 1.) vakaa taloudellinen tila; yksi - puolitoistakertainen omavaraisuusaste
- 2.) riittävä kokemus vuosina; noudattaa määräaikoja, tiedot oikeellisia ja viitemäärän riittävyys
- 3.) läheinen yhteistyö Tullin kanssa; luvanhaltija voi esittää näkemyksensä yhteistyöstä edellyttäen vaaditut kriteerit
- 4.) kuljetusten hallinta; passitusvastaavan järjestelmissä ovat passitusten viitenumerot, jäljitysketju, ajoneuvojen sijainnit ja käytetyt ajoreitit
- 5.) riittävät varat sitoumusten täyttämiseksi; oman pääoman on oltava riittävä suhteessa kaikkiin tullivastuisiin. (Tulli 2014b)

Viitemäärää pystytään laskemaan pienemmäksi joko 50:n tai 30 prosentin osuudella. Vakuusvaatimuksille voidaan myös antaa 100 % vapautus, jos tavarat eivät ole yleissopimuksen liitteen I lisäyksessä I olevia tuotteita (SovA:n liitteessä 44 C petosriskeille alttiit tavarat).

Tiettyjä erityisen riskialttiita tavaroita (esimerkiksi alkoholi ja tupakka) kuljetettaessa on joskus luovuttava yleisvakuuksien alennuksista. Tätä menettelyä voidaan käyttää, kun petosten vaara tiedetään poikkeuksellisen suureksi. Jos tälläkään tavoin ei tulleja ja muita maksuja kyetä varmistamaan, kyseisten tavaroiden kuljetuksille voidaan määrätä yleisvakuuden käyttökielto perustuen Euroopan komission informaatioon. (SovA:n 381A ja 384A)

5.5.2 Viitemäärä

Viitemäärä voidaan määrittää siten, että se on summa, joka kattaa viikon passitusten velan määrän. Yleisvakuus kattaa korkeimmat mahdolliset tullit ja muut maksut, jotka voivat tulla kannettaviksi vähintään yhden viikon aikana. Vakuuden määrä perustuu yrityksen aikaisempiin liiketoimiin ja ennustettuun kehityssuuntaan. Tätä enimmäismäärää kutsutaan ”viitemääräksi”. Yritys ei saa ilman lisävuokutta ylittää tätä hoitamiaan kuljetuksia koskevaa vastuuta. (Euroopan komissio 2016n, 20) Tullista saatavan informaation mukaan, yleisvakuuden käyttöoikeus tai vapautus vakuuden antamisesta myönnetään viitemäärän rajoissa. Yleisvakuuden viitemäärän tulee olla yhtä suuri kuin enimmäismäärä, joka on merkitty takaajan sitoumukseen, jonka hakija esittää vakuustoimipaikassa hyväksyntää varten.

Keskimääräinen kertavaraus saadaan selville, jaettaessa viitemäärä passitusten lukumäärällä. Kertavaraus tarkoittaa jokaiselle yksittäiselle passitukselle varattavaa kiinteää summaa. Verovastuu yksittäisissä passituksissa voi vaihdella viitemäärän rajoissa keskimääräisen kertavarauksen ympärillä, mutta viitemäärä ei voi ylittyä. (Tulli 2016n)

Viitemäärää ja keskimääräistä kertavarausta voidaan muuttaa, mikäli yrityksen verovastuun määrässä, taloudellisessa tilanteessa tai hakemushetkellä esitetyissä muissa tiedoissa tapahtuu olennainen muutos. Tullilla on oikeus vaatia tietoa asiakkaalta yrityksen taloudellisesta tilanteesta, verovastuiden määrästä tai muista vakuuden määrään vaikuttavista seikoista. (Tulli 2016o)

SovA:n artiklan 379 mukaan viitemäärää voidaan uudelleen tarkistaa passitusvastavaan pyynnöstä tai tarvittaessa. Vakuustoimipaikka tarkastelee viitemäärää vuosittain ja tarkistaa määrää tarvittaessa. Käytäntönä on, että Tulli seuraa säännöllisesti, vuosittain, vakuuksien kattavuutta ja enintään kolmen vuoden jaksoissa tekee uudelleentarkistuksen viitemäärän puitteista.

5.5.3 Viitemäärän laskeminen

Sopimuspuolten taloudellisten etujen valvomiseksi ja passituksesta vastaavan tarpeiden täyttämiseksi, viitemäärä on laskettava erittäin huolellisesti. Viitemäärää laskettaessa käytettävässä vähintään viikon ajanjaksossa, tulisi kaikki mahdolliset tapaukset ottaa huomioon. Kyseiseen ajanjaksoon olisi sisällytettävä myös tavarakuljetuksien huippukaudet ja myös tavaroita, joita tavallisesti ei passiteta. Vakuustoimipaikan on ilmoitettava hakijalle viitemäärä annettujen tietojen, kuten kauppakirjojen, dokumenttien ja kirjanpidon pohjalta. Näitä tavaroita asiakas on kuljettanut ja mahdollisesti tulee uudelleen passittamaan. Vakuustoimipaikan tulliviranomaiset muodostavat viitemäärän osuudeksi tavaroiden lähtömaan mukaisien korkeimpien tullimaksujen ja verojen lähtökohdasta. Viranomaisen hakemuksen myötä saa pyöristää määriä ylöspäin sovitun ylärajan saavuttamiseksi. (Euroopan komissio 2016o, 152)

Tullista saamiensa ohjeiden mukaan viitemäärä määräytyy summasta, jonka on katettava vähintään viikon passitettavista tavaroista mahdollisesti syntyvän tullivelan määrä. Viitemäärän mahdollisen alennuksen jälkeen tarvittava takauksen määrä on sama kuin vakuus. Kertavarauksella tarkoitetaan vakuusjärjestelmän varaa-
maa summaa yhtä passitusta kohden. Kertavaraus lasketaan siten, että viitemäärä jaetaan maksimissaan avoimena olevien passitusten määrällä tai viikon passitusten määrällä. Viitemäärän ja kertavarauksen laskemisissa on selkeät kaavat:

$$\text{Kertavaraus } \text{€} / \text{passitus} = \text{Vuoden passitusten koko veromäärä } \text{€} : \text{vuoden passitusten määrällä}$$

$$\text{Viitemäärä} = \text{Kertavaraus } \text{€} / \text{passitus} \times \text{maksimissaan avoimet passitukset.}$$

(Tulliyli tarkastaja 2015)

Seuraavassa esimerkki yrityksessä toteutuvat oikeaoppiset passitusilmoitukset, joita Tulli käytti vuositarkistuksessa taustatietoina. Asiakkaan pyytämän uudelleentarkistuksen jälkeen Tulli lähetti tiedoksiannon yritykselle. Tässä tapauksessa laskennallista kertavarausta jouduttiin nostamaan 12000 eurosta 52000 euroon.

Taulukko Viitemäärän uudelleentarkistus

Tulli									
Tullausyksikkö									
Passituksesta vastaavan toteutuneet passitukset, passitustilat A01, A03, A04, A05, A60, A61, A75, A76, Poimintajakso 04.03.2014 - 03.03.2015									
Passituksesta vastaava:									
LTD OY									
1) Sarakkeessa N on merkitty "n":llä tavaraerät, joiden nimike ja/tai mediaanihinta on määritetty kuvaukseltaan samanlaisten tavaraerien perusteella.									
2) Sarakkeessa N on merkitty "cn4":llä tavaraerät, joiden nimike ja/tai mediaanihinta on määritetty kuvauksen perusteella cn4-tasolla kokeimpien tulli-%:ien ja mediaanihintojen mukaisesti.									
3) Sarakkeessa N on merkitty "v":llä tavaraerät, joiden nimikettä ja/tai mediaanihintaa ei ole voitu määrittää ja joiden verovastuun määräksi on asetettu SovA:n mukaiset 7 000 euroa.									
4) Tavaraerän verovastuun määrä on laskettu kaavalla: nimikkeen mukainen mediaanihinta (korkein, jos nimike ei ole selvä) * bruttopaino * todelliset (korkeimmat, jos nimike ei ole selvä) tullien ja verojen määrät.									
MRN	Päivämäärä	Tavaran kuvaus	Nimike	Bruttopaino	Mediaanihinta	Tulli %	Alv %	Passituksen verovastuu (tulli + alv)	
1 14FI00000000	14.03.2014	POWER TOOLS	846729	20 525	17,9	0,027	0,240	98 095,13	0
1 14FI00000001	25.03.2014	POWER TOOLS	846729	16 187	17,9	0,027	0,240	77 362,53	0
1 14FI00000002	04.04.2014	POWER TOOLS	846729	19 814	17,9	0,027	0,240	94 697,05	0
1 14FI00000003	00.04.2014	POWER TOOLS	846729	13 546	17,9	0,027	0,240	64 740,40	0
1 14FI00000004	00.04.2014	POWER TOOLS	846729	19 590	17,9	0,027	0,240	93 626,49	0
1 14FI00000005	00.05.2014	Concrete preparation equipment	843149	4 117	18,4	0,000	0,240	18 180,67	0
1 14FI00000006	00.05.2014	POWER TOOLS	846729	12 175	17,9	0,027	0,240	58 187,98	0
1 14FI00000007	00.05.2014	POWER TOOLS	846729	19 655	17,9	0,027	0,240	93 937,14	0
1 14FI00000008	00.06.2014	SIGNALLING EQUIPMENT	854449	7 404	32,0	0,037	0,240	65 629,06	0
1 14FI00000009	00.06.2014	POWER TOOLS	846729	18 435	17,9	0,027	0,240	88 106,40	0
1 14FI00000010	00.06.2014	SCREWS	731814	20 394	4,1	0,037	0,240	23 161,47	0
1 14FI00000011	00.06.2014	SCREWS	731814	18 235	4,1	0,037	0,240	20 709,49	0
1 14FI00000012	00.07.2014	SCREWS	731814	21 169	4,1	0,037	0,240	24 041,63	0
1 14FI00000013	00.07.2014	SCREWS	731814	19 333	4,1	0,037	0,240	21 956,49	0
1 14FI00000014	00.08.2014	POWER TOOLS	846729	14 350	17,9	0,027	0,240	68 582,96	0
1 14FI00000015	00.08.2014	WIRING COMPONENTS	940320	4 368	4,1	0,000	0,240	4 298,11	0
1 14FI00000016	00.08.2014	WIRING COMPONENTS	940320	4 373	4,1	0,000	0,240	4 303,03	0
1 14FI00000017	00.08.2014	WIRING COMPONENTS	940320	4 068	4,1	0,000	0,240	4 002,91	0
1 14FI00000018	00.10.2014	Power tools	846729	12 887	17,9	0,027	0,240	61 590,84	0
19								985 209,77	

5.6 Passituksen päättyminen

Passitusten päättymisellä on tärkeä merkitys vastuille ja vakuuksille. Passitusmenettely päättyy ja passituksesta vastaavan velvollisuudet täyttyvät, kun menettelyyn asetetut tavarat, tarvittavat asiakirjat ja vaaditut tiedot esitetään määrätöimipaikassa menettelyä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. (Euroopan komissio 2016p, 200)

Passitus voidaan päättää vasta sitten, kun on varmistettu, että tullivelka kokonaisuudessaan on suoritettu. Näinä ajankohtina vakuudet vapautuvat. Tällöin vakuudet ovat uudelleen käytettävissä seuraavien passitusten vakuuksiksi. (SovA:n 365A)

Passitusten päättäminen tarkoittaa tullimenettelyiden saattamista loppuun. Passitusten päättymisellä tarkoitetaan joko vakuuksien vapautumista tai myös niiden lopettamista. (Koodeksin 92A)

5.7 Vakuuden palautuminen

Tullin ohjeistuksena yksittäisvakuuden palautus tapahtuu passituksen päätyttyä ja se palautetaan pääsääntöisesti vakuuden antajan pankkitilille. Vakuus voidaan poikkeustapauksena palauttaa myös käteisenä. (SovA:n 345A)

Yleisvakuuden palautus tapahtuu ajankohtana, jolloin passitusmenettely on päätetty. Tämä ei kuitenkaan tarkoita passituksesta vastaavan ja takaajan vastuiden loppumisesta. Nämä jatkuvat tullilainsäädännön muiden kohtien mukaisesti ja mahdolliset väärinkäytökset sanktioidaan muiden pykälien perusteella. (Tullianalyttikko 2015)

5.8 Passituksesta vastaavan/takaajan vastuut ja velvollisuudet

Takaajan on oltava kolmas luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö (koodeksin 195A). Passituskäsikirjan sivun 145 mukaan takaaja ja passituksesta vastaava eivät voi toimia samana asiakkaana. Tytäryhtiön tai osakkuusyhtiön tulee toimia omana oikeussubjektina erillään konserniyrityksestä. Takaajana toimivan asiakkaan tulee täyttää viranomaisten vaatimukset, passitusmaan lakien ja asetusten

perusteella. Takaajan ja viranomaisten välinen oikeussuhde on esitetty passitusta koskevien säännösten perusteella kansallisessa laissa (L 1466/1994). Takaaja voi myös peruuttaa sitoumuksensa milloin tahansa (SovA:n 348A).

Passituksesta vastaavan antama vakuus on voimassa koko yhteisössä. Tullin antamien tietojen mukaan, takaaja on antanut sitoumuksensa ilmoittaa etukäteen vakuustoimipaikalle tiedoksianto-osoitemuutokset. Viitemäärää ei voi ylittää toimiessaan passituksesta vastaavana. Vastaavan tulee valvoa toimiaan viitemäärän puitteissa. Myös todellisten toteutuneiden tullien ja muiden maksujen osalta on huolehdittava viitemäärissä pysymistä. Mahdollisesta viitemäärän ylityksestä on raportoitava vakuustoimipaikan tulliviranomaisille. Tällöin voidaan suorittaa uudelleentarkistus. Ellei passituksesta vastaava raportoi viitemäärän riittämättömyydestä, voivat viranomaiset evätä käyttää passitusyleisvakuutta. (Tulli 2016p)

Euroopan komission julkaiseman passituskäsikirjan sivu 154 määrittelee seuraavasti. Passituksesta vastaavan tulee raportoida ja selvitettävä vakuustoimipaikkaan mahdollinen viitemäärän ylitys. Ylityksen johduttua *force majeure* -systä, viranomaiset eivät ryhdy ylimääräisiin sanktioihin. Passitusten tavallisen lisääntymisen tai normaalien tavaroiden muuttumisen johdosta, tulliviranomaiset suorittavat uudelleentarkistuksen viitemäärän ja vakuuksien osalta. Tällöin arvioidaan asiakkaalle uudistettu lupa, johon vaaditaan tarvittavat, uudet ajankohtaiset asiakirjat. Ellei ole näin toimittu, ja viitemäärä kuitenkin tulee ylittymään, passituksesta vastaavan tulee antaa lisävakuus ylittävältä osalta Tullille. Siten tavarat saadaan uudelleen liikkeelle passitusmenettelyyn.

Vakuusvastuu päättyy passituksesta vastaavalle, kun lähtötoimipaikka on päättänyt passituksen. Lisäksi henkilöt, kuten kuljettajat, jotka osallistuvat passitukseen, ovat vastuullisia tavaroiden muuttumattomuudesta ja määrärajoista menettelyissä määrätoimipaikkaan. (Koodeksin 94A ja Euroopan komissio 2016q, 201)

Vakuustoimipaikalle on ilmoitettava myös kaikista valtuutettuihin henkilöihin liittyvistä muutoksista. Takaajan tulee toimittaa tiedoksianto-osoite kaikkiin maihin, missä vakuus on hyväksytty. Muutoin takaajan täytyy huolehtia erillinen valtuutettu henkilö. Valtuutettu henkilö on takaajan nimeämä luonnollinen tai oikeus-

henkilö. Tarkoituksena toimeksianto-osoitteella on, että takaaja saa rekisteröidyn toimipaikan. Tällöin viranomaiset kykenevät suoriutumaan kirjallisista menettelyistään oikeudellisesti sitovassa muodossa. Tarvittaessa voidaan, todistettavasti, toimittaa tiedonannot takaajalle kaikissa maissa, joissa mahdollinen tullivelka syntyy passitusmenettelyistä. (SovA:n 342A ja Euroopan komissio 2016r, 145)

Takaaja antaa omavelkaisen takauksen ja sitoutuu yhdessä velallisten kanssa tullivelan määrään ja sitä vastaavan vakuuden antamiseen (koodeksin 195A). Tullivelallisten on suoriuduttava yhteisvastuullisesti velvoitteistaan (koodeksin 213A).

Tulliviranomaiset ovat hyväksyneet vakuustoimipaikassa takaajan velvollisuudet viitemäärän puitteissa. Tämä astuu voimaan, kun tavarat asetetaan passitusmenettelyyn. Takaaja vastaa vakuudellaan maksimiviitemäärää vastaavaa summaa. Tullit ja muut maksut eivät voi ylittää kyseistä summaa. (Euroopan komissio 2016s, 146) Takaaja on kutakin vakuustositetta kohden vastuussa 7 000 euron määrään saakka (SovA:n 345A).

Takaaja vapautuu vastuustaan sen jälkeen, kun yhdeksän kuukautta on kulunut passitusilmoituksen menettelyynasettamispäivästä, jolleivät lähtöjäsenvaltion tulliviranomaiset ole ilmoittaneet takaajalle, ettei passitusta ole asianmukaisesti päätetty. (Tullihallitus 2004, 236) Jos lähtöjäsenvaltion Tulli on aloittanut tiedustelumenettelyn kyseisen passituksen osalta, takaaja vapautuu vastuustaan, jollei tälle kolmen vuoden kuluessa passituksen hyväksymisestä ole ilmoitettu, että tämä on tai voi olla velvollinen maksamaan vastuunsa mukaisen määrän tullivelasta. Tullin on ilmoitettava takaajalle viimeistään seitsemän kuukauden kuluessa passituksen määräajan umpeutumisen jälkeen siitä, että passitusmenettelyä ei ole päätetty. (Tulli 2013,f)

5.9 Seuraamukset

Tullimenettelyjä ei voi aloittaa, ellei vakuustoimipaikkaan ole asetettu riittävää vakuutta (koodeksin 62 ja 63A). Maksunlykkäyksiä (mukaan lukien yksinkertaistetut menettelyt ja vakuudet) ei voida myöntää tullien määrille, jos ilmoitukset ovat puutteellisia tai sisältävät vääriä tietoja (koodeksin 228A).

Tavaroita ei voi passittaa vakuuksilla, jotka eivät kata kokonaan mahdollista tullivelkaa. Tällöin asiakkaan on annettava riittävä lisävakuus lähtötoimipaikan Tulliin (koodeksin 198A). Ellei passituksesta vastaavalle ole annettu vakuutta, tavaroita ei voi asettaa passitusmenettelyihin (koodeksin 73 ja 74A).

Tulliviranomaiset voivat kieltäytyä hyväksymästä esitettyä takaajaa, jos ne eivät katso, että tämä varmasti kykenee maksamaan tullivelan määräajassa (koodeksin 195A). Tulliviranomaiset voivat kieltäytyä hyväksymästä esitettyä vakuuden muotoa, jos se on ristiriidassa kyseisen tullimenettelyn moitteettoman toiminnan kanssa (koodeksin 196A). Tulliviranomaisten on hylättävä velallisen ehdottama vakuus, jos ne eivät katso sen varmasti turvaavan tullivelan maksamista (koodeksin 197A).

Määräaikaan mennessä maksamattomien tullivelkojen perimisessä, tulliviranomaiset, saavat ja heidän täytyy, käyttää kaikkia lakiin perustuvia keinoja. Lisäksi Tullilla on mahdollisuus käyttää pakkotäytäntöönpanoa. Takaajia koskevien erityisäännösten mukaan tulleille täytyy kantaa viivästyskorkoa, joka on suurempi kuin luottokorkoprosentti. (Koodeksin 232A)

5.9.1 Tullinkorotus

Tullin käytössä oleviin sanktioihin liittyvät seuraavat lain määrittelemät korotus- ja virhemaksumahdollisuudet. Näitä Tulli voi käyttää myös uhkavaatimuksina turvatakseen esimerkiksi passitusten riittävien tietojen saannin. Lakitekstin suora- viivaisuudesta, ja merkityksen mahdollisesta muuttumisesta johtuen, lainataan seuraavia asetuksia suoraan lakitekstistä lyhennettynä.

Tullilain (1466/1994, 31 §) mukaan Tulli voi vaatia **tullinkorotusta**:

1) jos tulli-ilmoitus tai muu tulliverotusta varten tarvittava tieto tai asiakirja on annettu säädetyn *määräajan jälkeen, vähintään 10 ja enintään 2 500 eurolla*, ja jos tulli-ilmoitus, muu tieto tai asiakirja on annettu vasta *kehotuksen jälkeen, enintään 3 500 eurolla*.

2) jos tulli-ilmoitus tai muu tieto tai asiakirja on annettu *vaillinaisena* tai *virheellisenä* tai jos ilmoittamisvelvollisuus on kokonaan tai osaksi *laiminlyöty, enintään 30 prosentilla*.

3) jos *tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta* on annettu *vaillinainen* tai *väärä* tulli-ilmoitus, muu tieto tai asiakirja taikka jätetty muutoin ilmoittamisvelvollisuus täyttämättä, ja menettely on ollut omiaan aiheuttamaan sen, että tullia olisi voinut jäädä määräämättä, *enintään 50 prosentilla*.

Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä, ottaen huomioon sillä saavu-

tettavissa olleen hyödyn määrä ja muut asiaan vaikuttavat olosuhteet, on pidettävä *törkeänä, tullia on korotettava vähintään 50 ja enintään 100 prosentilla*. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettu puutteellisuus tai virheellisyys on koskenut vain osaa tavaroista, korotus on määrättävä vain näiden tavaroiden osalta.

5.9.2 Virhemaksu

Tullianalyytikon mukaan Suomessa on hyvin toimivat järjestelmät ja ne jo ennaltaehkäisevät asiakkailleen mahdollisesti muodostuvia virhemaksuja. Asiakkaista vain murto-osa laiminlyö tahallisesti tiedoksiantovelvollisuuksiaan. Yleensä yhteydenotto asiakkaalle, (johtuu asiakkaan inhimillisestä erehdyksestä), riittää saatamaan asiat kuntoon. Harvoin Tullin tarvitsee käyttää uhkavaatimuksia. Erityisen harvinaista on kohdistaa sanktioita asiakkaaseen, mutta tuolloin siihen ovat syynä räikeät lainvastaiset toiminnot. Rahamäärälliset menetykset Tullille ovat kuitenkin pieniä vuositasolla tehokkaan järjestelmän ansiosta. (Tullianalyytikko 2015)

Lain (1466/1994, 32 ja 33§) mukaan **virhemaksua** voidaan määrätä vähintään 10 ja enintään 2 500 euroa, jos:

- 1) viivästys tai muu virheellisyys koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa *tullin määrä on vähäinen* eikä tullinkorotusta ole määrätty, taikka jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai asiakirja hakemusmenettelyssä tai tullietuuden saamiseksi.
- 2) viivästys tai muu virheellisyys koskee EU:n sisäkaupan tilastointia, tavaroiden tuontia EU:n tullialueelle, tavaroiden esittämistä Tullille, yleisilmoitusta ja Tullille esitettyjen tavaroiden purkamista sekä tavaroiden väliaikaista varastointia tai muuta koodeksissa tarkoitettua tulliselvitysmuotoa kuin tullimenettelyyn asettamista; tai
- 3) EU:n tullilainsäädännössä taikka tässä laissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa tai näihin säännöksiin perustuvassa Tullin päätöksessä tai määräyksessä tarkoitettu velvollisuus on kokonaan tai osittain laiminlyöty.

Edellä 31 §:ssä tarkoitettu tullinkorotus tai 32 §:ssä tarkoitettu virhemaksu voidaan **määrätä myös tullivelan tiedoksiannon jälkeen kolmen vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin tullivelka on syntynyt** tai, jos tavara on tulliton, jolloin Tulli on hyväksynyt tullii-ilmoituksessa annetut tiedot. (21.12.2012/961)

Jos viivästys tai muu virheellisyys koskee EU:n sisäkaupan tilastointia, virhemaksu voidaan määrätä kolmen vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin tilastoilmoitus on annettu tai olisi pitänyt antaa. (21.12.2012/961) *Tullinkorotus tai virhemaksu jää voimaan tullivelan lakkaamisesta tai tullin palauttamisesta huolimatta*, jos syyt, joiden nojalla tullinkorotus tai virhemaksu on määrätty, ovat edelleen olemassa. (16.3.2001/241)

6 LOPPUPÄÄTELMÄT

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää passitusten yleisvakuutta ja sen soveltamisen perusteita ja käytäntöä Suomessa. Aihe on ollut ajankohtainen uuden tullikoodeksin ratifioinnin vuoksi. Yhteiskunnalliset rakenneuudistukset olivat osaltaan vaikuttamassa aihepiirin valinnassa. Tutkimusongelma muodostui moninkertaisista lakien päällekkäisyyksistä ja niiden soveltamisesta.

Haasteellisuutta tutkimuksessa lisäsi kirjoitetun materiaalin vähyys. Oikeustieteellisen lähestymistavan vuoksi, hyväksyin lähteiksi vain lainsäädäntöä ja viranomaisten ohjeistuksia, kuten Euroopan komission soveltamisohjeita ja Tullin informaatioita. Tekniseksi ongelmaksi muodostui asetusten tulkitsemisen ja siteeraamisen välinen tasapaino. Haastattelujen tarkoituksena oli tuoda sellaista tietoa, mitä ei löydy muualta. Toivoin saavani enemmän tuloksia, esimerkiksi käytännön ongelmatilanteista ja uudistuksista, mutta niitä en valitettavasti saanut riittävästi. Työn rajauksen kannalta otin vain olennaiset haastattelut huomioon.

Tutkimuksen analysoinnissa selkiytyivät lainsäädäntöjen monikertaisuus ja erityisesti liikkumavarat kansallisten lakien määrittelyssä. Koodeksissa ja sovellusasetuksissa erikseen mainitaan monissa kohden; ”ellei kansallisessa lainsäädännössä muuta määrätä, tullikoodeksia sovelletaan sellaisenaan koko yhteisön alueella”. Koodeksin artikkelit ovat lyhyitä ja jättävät tulkinnanvaraa. Tästä syystä sovellusasetukset tuovat käytäntöön tarvittavia tulkintoja. Kansalliset asetukset määrittelevät näiden ohella Suomelle tarvittavat ohjeistukset. Tiedon ja tulkintojen pirstaleisuuden vuoksi, viranomaisten ohjeistukset tuovat tarvittavia ja puuttuvia vastauksia. Näiden yhdistäminen loogiseksi ja ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi oli vaikeaa. Tutkimukseni onnistui vastaamaan ongelmaan ja työni päämäärä saavutettiin.

Työn aihepiirin kannalta oli tärkeää avata Tullin menettelytapoja laajemmalti. Tämän johdosta lukija pystyy omaksumaan taustatietojen avulla paremmin hankalan vakuusjärjestelmän osat ja niiden toimivuuden. Tämän työn avulla uudistettu tullikoodeksikin aukeaa helpommin lukijalle. Työssäni jouduin käyttämään nykyistä, voimassa olevia lainsäädäntöjä ja ohjeistuksia.

Tulevat muutokset tullilainsäädännössä ovat suuria myös passitusvakuuksien alueella, joten oli aiheellista tutkia nykyisten säädösten pohjalta uudistuksia. Tämä näkökulma otettiin tutkimuksessa huomioon.

Uudistetun tullilainsäädännön, UCC:n, perusteena on saattaa yhteinen, sähköinen, järjestelmä jäsenvaltioiden välillä. EU:n laajentumisen myötä nykyiset eroavuudet järjestelmissä ovat suuria. Tämä on aiheuttanut jäsenvaltioiden välillä tiedonsiirron sujuvuudessa ongelmia. Seurauksena on ollut ongelmia myös passitusmenettelyissä. Seurannan hankaloituminen passitusten vakuuksien osalta, on aiheuttanut vakuusjärjestelmien ja muiden passitusmenettelyiden järjestelmien päällekkäisyyksiä. Tämä on sitonut huomattavia resursseja viranomaisissa ja aiheuttanut sekaannusta asiakkaiden keskuudessa. Tässä yhteydessä oli sopivaa tutkia vaikutuksia uuden koodeksin ratifioinnin tuomista muutoksista. Mielenkiintoni ja työn ajankohdan vuoksi en voinut kokonaan ohittaa tulevaa tullilainsäädäntöä ja Tullin yhteiskunnallista merkitystä.

UCC:n pohjana tulee olemaan yhteinen sähköinen järjestelmä yksinkertaistetuille tullimenettelyille. Luottorekisteriasiakkaan yleisvakuus tulee pitämään sisällä jatkossa myös nykyisen erillisen passitusvakuuden. Järjestelmän uusimisessa on otettu huomioon passitusvakuuksien tehokkaan verovelkatappioiden minimoimisen. Näin on luotu uusi, tehokas ja asiakkaallekin yksinkertaisempi sekä taloudellisempi järjestelmä. Uudistus tulee helpottamaan kansainvälistä kauppaa ja sen parissa työskenteleviä, niin asiakkaita kuin viranomaisia. Toukokuun 2016 alussa voimaan tulevan koodeksin siirtymäaikana, tullaan kuitenkin hyödyntämään nykyisiä järjestelmiä ja toimintatapoja.

Tullin antama ohjeistus käsittelee aikataulumuutoksia lainsäädännön soveltamisessa. Uutta tullilainsäädäntöä, eli uusittua tullikoodeksia (UCC) tullaan soveltamaan 1.5.2016 alkaen. Koodeksi soveltamiseen tarvittavat asetukset julkaistiin viime vuoden joulukuussa. Lainsäädännön edellyttämiä uusia toimintatapoja ja tulli-ilmoitusjärjestelmiä ei sovelleta täysin vielä 1.5.2016 alkaen. Ilmoitusjärjestelmät uusiutuvat aikaisintaan vuodesta 2018 alkaen, EU:n työohjelman mukaisessa aikataulussa. Suomen tulli toteuttaa lainsäädännön edellyttämän sähköisen toimintaympäristön EU:n työohjelman mukaisilla tietojärjestelmämuutoksilla ja

aikataulussa vuoteen 2020 mennessä. (Tulli 2016q) Tämä tarkoittaa käytännössä siirtymävaihetta, joka toteutetaan asteittain. Seuraavissa kappaleissa annetaan asiakkaille Tullin ohjeistusta:

EU-laajuisen vakuuden mahdollisuutta käyttää myös muissa menettelyissä, kuin passituksessa. Passituksen nykyisten vakuusluokkien soveltaminen mahdollistuu kaikissa erityismenettelyissä ja väliaikaisessa varastoinnissa. AEOC -vaatimusten soveltaminen vakuusalennuksissa, sekä kaikki yleisvakuustarpeet kattavan yleisvakuusluvan käyttöönotto.

EU-laajuinen vakuus on mahdollista jatkossa antaa kaikkiin tullimenettelyihin ja väliaikaiseen varastointiin. Esimerkiksi Suomeen annettua vakuutta voidaan käyttää yhdessä tai useammassa jäsenmaassa riippuen siitä, mitkä jäsenmaat kattavaksi yleisvakuuslupa on haettu ja myönnetty.

Arvonli-säverovakuuksista luovutaan pääsääntöisesti, ellei lainsäädäntö tai toinen jäsenvaltio sitä edellytä. Muiden kansallisten vakuuksien (valmistevero, autovero ja merenkulkumaksut) vakuusluokkia on myös muutettu vastaamaan uusia tullauksen vakuusluokkia.

1.5.2016 jälkeen kaikilla toimijoilla, jotka käyttävät joko EU-laajuisia tai kansallista yleisvakuutta tulee olla ns. yleisvakuuslupa. Se kattaa kaikki menettelyt, jotka vaativat yleisvakuuden. Jos yrityksellä on maahantuontia ja yritys haluaa saada tullivelan alaiset tavarat haltuunsa jo ennen tullivelan maksamista, on yrityksen haettava myös maksunlykkäyslupaa. Nämä luvat korvaavat mm. nykyiset passitusyleisvakuusluvan sekä rekisteröidyn luottoasiakkaan luvan, johon on automaattisesti kuulunut maksunlykkäys. Muihin menettelyihin on haettava, yleisvakuusluvan lisäksi, myös menettelykohtainen lupa. Ennen 1.5.2016 rekisteröityjen luottoasiakkaiden ei tarvitse ryhtyä toimenpiteisiin lupien ja vakuuksien uusimiseksi. Tulli uusii luvat viranomaisaloitteisesti ja on yhteydessä toimijoihin siirtymäaikaana (tällä tietoa 30.4.2019 saakka). (Tulli 2016r)

Suomessa on totuttu siihen, että verotuksen valtiossamme hoitaa Verohallinto. Huomioitava kuitenkin on, että tullin hoitaa tavaroiden verottamisen. Tullin itsensä antama luonnehdinta onkin pitkälti kansallisen lainsäädännön pohjalta. Tätä kansalaiset eivät aina ymmärrä, että tullin tehtävät ovat paljon monimuotoisemmat, kuin vain valvoa rajanylityspaikkoja Rajavartiolaitoksen ja Poliisin kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Tullin itsensä luonnehtima toimenkuva itsestään, avaa viranomaisen velvollisuudet ytimekkäästi. Tulli valvoo tavaravirtoja, myöntää lupia edellytysten täytyessä, tekee varastotarkastuksia ja inventointeja, estää asiakkaan velkaantumista, ehkäii-

see harmaata taloutta ja rikollisuutta. Tavaraverojen verojäämät ovat pienet verrattuna Tullin kokonaisveronkantoon. (Tulli 2016s)

Seuraavissa kappaleissa ovat Tullin tärkeimmät tunnusluvut vuodelta 2015, mikä osoittaa selvästi Tullilaitoksen merkityksen, niin yhteiskunnallisesti kuin fiskaalisestikin.

Tulli kantoi vuonna 2015 veroja ja maksuja yhteensä noin **10,4 miljardia** euroa eli **25,9 prosenttia valtion veroista** ja veron luonteisista maksuista. Määrä oli noin 113,5 miljoonaa euroa ja 1,1 prosenttia edellisestä vuodesta suurempi: nestemäisten polttoaineiden valmistevero 2,91 mrd.€, maahan tuonnin arvonlisävero 2,35 mrd.€, sähkön ja eräiden polttoaineiden valmistevero 1,40 mrd.€, alkoholijuomavero 1,36 mrd.€, autovero 877 milj.€.

Alkoholijuomaveroa kannettiin edellisvuotta vähemmän. Tuoton laskuun vaikutti verollisen kulutuksen väheneminen kaikissa juomaryhmissä.

Tupakkaveron määrän kasvu johtui peräkkäisinä vuosina tehtyjen veronkorotusten vaikutuksista tuotteiden kulutukseen luovuttamisen jakautumiseen eri vuosille.

Nestemäisten polttoaineiden valmisteveron määrän kasvuun vaikuttivat lämmityspolttoaineiden kulutuksen kasvu sekä veron hiilidioksidiosuuden korotus. Liikennepolttonesteiden kulutus pysyi lähes ennallaan.

Sähkön ja eräiden polttoaineiden kohdalla veron tuoton kasvuun vaikuttivat muun kuin teollisuuden käyttämän sähkön sekä kivihiilen ja maakaasun veroihin tehdyt korotukset.

Makeis-, jäätelö- ja virvoitusjuomaveron tuottoa laski sokeria sisältävien virvoitusjuomien, nestemäisten juoma-ainesten sekä jäätelön kulutuksen pienentyminen.

Tullin ja tullin luonteisten verojen sekä tuonnin arvonlisäveron tuotot vähenivät edellisestä vuodesta. Suomen valtion saama EU-varojen kanto-palkkio oli 41,4 miljoonaa euroa. Väylämaksujen kanto väheni 48,2 prosenttia vuodesta 2014. Vähennyksen syynä oli väylämaksujen puolittaminen.

Tullin vuodelta 2015 kannettaviksi määräämistä veroista oli maksamattomia veroja yhteensä noin **14 miljoonaa** euroa. Kun Tullin kokonaisveronkanto vuonna 2015 oli yhteensä **10,4 miljardia** euroa, verojäämien osuus siitä eli **verojäämäprosentti** oli **0,13 prosenttia**. Vuonna 2014 verojäämien määrä oli noin 11 miljoonaa euroa ja verojäämäprosentti 0,11. (Tulli 2016t)

Kansallisten uudistusten ja politiikan sävyttämien säästöjen pyörteessä on vaarana myös tuhota toimiviakin järjestelmiä. Mainittakoon esimerkkeinä Suomessa hyvin toiminut läänijärjestelmä. Tullin kustannustehokas toimintamalli, voikin kohdata sama poliittinen pilkkomisinto. Poliittisesti tehdyt taloudelliset, ns. rakenneuudistukset, eivät aina palvele asiakkaiden intressejä ja voivatkin olla ristiriidassa kansainvälisten lakien kanssa. Kuitenkin uusi koodeksi (UCC:n 3A) sinällään turvaa Tullilaitoksen olemassa olon Suomessa jatkossakin.

Asiakkaan ja viranomaisen kannalta UCC-uudistus on tervetullut. EU:n yhteinen, sähköinen, tullivakuusjärjestelmä ja sen toimivuus tulee jatkossa nopeutumaan ja helpottumaan. Kansantaloudellisesti hyvin hoidettu tullitoiminta on myös asiakkaiden etu.

Mahdollisia jatkotutkimusaiheita työni pohjalta avautuu useita. Työ antaa myös pohjan jatkotutkimuksille uudistetun tullikoodeksin tuomille muutoksille, soveltamisille ja toimintatavoille. Erityisesti uudistettu, rekisteröidyn luottoasiakkaan, yleisvakuusjärjestelmä on erittäin mielenkiintoinen tutkimuskohde. Tutkimukseni aikana törmäsin EU-lainsäädännön myötä kysymykseen: toteutetaanko tullikoodeksia yhtenevästi kaikkialla EU:ssa? Vertailevalla jatkotyöllä eri jäsenvaltioiden välillä, saisi tärkeitä oikeusopillisia ja taloudellisia vastauksia sekä mielenkiintoisia tutkimuskohteita.

LÄHTEET

Ajanmukainen EU:n lainsäädäntö. Europa-palvelin (<http://europa.eu.int>)

Euroopan komissio 2016a, b, h, n. Valokeilassa Euroopan Unionin politiikka 2014. Tulli. ISBN 978-92-79-4158-3. Luxemburg. Euroopan unionin julkaisutoimisto.

Euroopan komissio 2016c, d, e, f, i, j, k, l, m, o, p, q, r, s. Passitus käsikirja 2015. TAXUD/A2/005/2015. Viitattu 8-21.2 ja 6-21.3.2016.
http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/procedural_aspects/transit/common_community/transit_manual_fi.pdf

Euroopan komissio 2016g 2013. TAXUD/1284/2005, Rev. 6. Viitattu 20.2.2016
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/asiakkaana_tullissa/avainasiakas/yksinkertaistetut_menettelyt

Euroopan yhteisöt. 2001. Uudet tullipassitusjärjestelmät Euroopalle. Luxemburg. EY:n virallisten julkaisujen toimisto. ISBN 92-828-9361-8.

ETY N:o 2913/92. Tullikoodeksi. Artiklat: 2, 4-6, 20, 23, 62, 63, 74, 76, 85, 87, 88, 94-96, 189, 191-199, 203-208, 212a, 213, 218, 221, 225, 227, 228, 232, 236, 243

ETY N:o 2454/93 ja EY 1192/2008 Soveltamisasetus (SovA). Artiklat: 253, 340-342, 345-348, 365, 366, 372-384, 450c, 857, 858, liitteet: 44 c, 46b, 48-50, 51, 51a, 54

L 5.12.1986/894. Säädös säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 16.3.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860894>.

L 30.12.1993/1501. Säädös säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 20.2.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931501>.

L 29.12.1994/1466. Säädös säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 8.2.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941466>.

L 29.12.1994/1470. Säädös säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 16.3.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941470>.

L 29.12.1994/1471. Säädös säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 16.3.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941471>.

L 29.12.1994/1472. Säädös säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 16.3.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941472>.

L 29.12.1994/1482. Säädös säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 20.2.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941482>.

L 18.12.1995/1556. Säädos säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 6.3.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1995/19951556>.

L 26.7.1996/586. Säädos säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 16.3.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960586>

L 30.12.1996/1260. Säädos säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 16.3.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961260>.

L 22.12.2005/1122. Säädos säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 9.2.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051122>.

L 19.3.2010/182. Säädos säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 20.2.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100182>.

L 17.12.2010/1127. Säädos säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 16.3.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101127>.

L 21.12.2012/960. Säädos säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 7.2.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120960>.

L 19.12.2014/1214. Säädos säädöstötietopankki Finlex sivuilla. Viitattu 9.2.2016
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051122>.

Ruonala M. ja Ulkoasianministeriön Eurooppatiedotus. 2011. EU-perusteos. 2. uusittulaitos. Sastamala. Vammalan Kirjapaino. ISBN 978-951-724-870-9.

Tulli 2012a, b, c. Tullimaksuja ja niiden osuus veroista. Viitattu 18.3.2015.
http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/tulli_tutuksi/historia/index.jsp

Tulli 2013a, b, c, d, e, f. Passitus/T-Passitusmenettely.15.8.2013 Versio 1.0. Viitattu 24.2.2015 ja 19.3.2015. <http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/index.jsp>

Tulli 2014a, b. Passituksen asiakasohje 17 ja 18/2014. Viitattu 19.3.2015.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/maat_tullimenettelyt/passitus/passitus_asiakasohjeet/asiakasohjeet/passituksenasiakasohje17. ja 18.

Tulli 2015a. Tullin historiaa. Viitattu 26.11.2015.
http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/tulli_tutuksi/historia/

Tulli 2015b. Suomen tulli 2013 Vuosikatsaus. Viitattu 24.5.2015.
http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/julkaisut_ja_esitteet/vuosikertomukset/

Tulli 2015c, d, e. Mitä on passitus? Viitattu 8. ja 21.2.2015.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/maat_tullimenettelyt/passitus/index.jsp

Tulli 2015f. Luottoasiakkaan yleisvakuus. Viitattu 03.06.2015 ja 11.4.2016.
http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/tuonti/rekisteroity_luottoasiakas/vakuudet/index.jsp

Tulli 2016a. Suomen tulli 2014 Vuosikatsaus. Viitattu 6.2.2016.

http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/tulli_tutuksi/lisatietoa/Suomen_tulli_2014_vuosikatsaus.pdf

Tulli 2016b. Tulli tutuksi. Viitattu 7.2.2016.

http://www.tulli.fi/fi/suomen_tulli/tulli_tutuksi/index.jsp

Tulli 2016c. Muut tullimenettelyt. Viitattu 8.2.2016.

http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/maat_tullimenettelyt/passitus/miten_passitusta_vo/index.jsp

Tulli 2016d, e. Rekisteröity luottoasiakas. Viitattu 27.2.2016.

<http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/tuonti/rekisteroityluottoasiakas/laskutus/index.jsp>

Tulli 2016f, g, h, i, j, k, l, m. Vakuudet. Viitattu 27.2.2016 ja 29.2.2016.

http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/tuonti/rekisteroity_luottoasiakas/vakuudet/index.jsp

Tulli 2016n, o, p. Viitemäärä. Viitattu 19.3.2016.

http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/maat_tullimenettelyt/passitus/vakuudet/viitemaara.jsp

Tulli 2016q. Tullilainsäädäntö uudistuu. Viitattu 18.3.2016.

http://www.tulli.fi/fi/yrityksille/sahkoinenasiointi/Lainsaadanto_uudistuu/index.jsp

Tulli 2016r. Asiakastiedotteet. Viitattu 18.3.2016.

http://www.tulli.fi/fi/tiedotteet/asiakastiedotteet/ucc_tiedotteet/as_tiedote_20160314_5/index.html?bc=66200

Tulli 2016s, t. Lehdistötiedotteet. Viitattu 19.3.2016.

http://www.tulli.fi/fi/tiedotteet/lehdistotiedotteet/0000_tiedotteet/tiedote_20160317_5/index.html

Tullihallitus, 2004. Tullitienviitta. Uusittu painos. Helsinki. Edita Prima Oy

Tullianalyytikko, 2015 haastattelu. Tulli ulkomaankauppa- ja verotusosasto.

Tulliylitarkastaja, 2015 haastattelu. Tulli ulkomaankauppa- ja verotusosasto/Lupakeskus.

MÄÄRITELMÄT, LYHENTEET JA SANASTO

ECC	Euroopan unionin tullikoodeksi
EFTA	Euroopan vapaakauppaliitto
EU	Euroopan unioni
EUVL	Euroopan unionin virallinen lehti
EY	Euroopan yhteisö
EYVL	Euroopan yhteisöjen virallinen lehti
Henkilö	Luonnollinen- tai oikeushenkilö
Intrastat	Sisäkaupan tilastoilmoitukset
Kertavaraus	Varattu summa yhtä passitusta kohden
Koodeksi	Yhteisön tullilainsäädäntö eli tullikoodeksi
NCTS	Tietokoneavusteinen passitusjärjestelmä
Passitus	Kuljetuksia helpottava tullimenettely
SovA	Yhteisön koodeksin soveltamissäännökset
Suspensiomenettely	Tullin maksuja lykkäävä toimenpide
TIR-Carnet	Keskeytyksetön kuljetus maiden välillä
Tullausarvo	Kauppa-arvo eli hinta
Tullioikeudellinen asema	Tarkoitetaan tavaralla olevaa asemaa EU:ssa
Tullitariffi	Yhdistetty tavaranimikkeistö ja maksut
Tullivelka	Tavaroista kannettavia tulleja/ maksuja
UCC	Unionin tullikoodeksi, uudistettu koodeksi
Vakuus	Takaus, jolla varmistetaan maksujen saanti
VM	Valtionvarainministeriö
Velallinen	Tullivelan maksamiseen velvollinen henkilö
Viitemäärä	Summa joka kattaa viikon passitusten velan
Yhteinen passitus	Tullimenettely kuljetuksille yhteisössä/stä
Yhteisö	Euroopan yhteisö, EY
Yhteisön passitus	Tullimenettely yhteisön sisäisiin kuljetuksiin
Yhteisötavarat	Tavarat on tuotettu kokonaan EY:ssä
Yksittäisvakuus	Tarkoitettu yhtä passitusta varten
Yleisvakuus	Luvanvarainen yksinkertaistettu menettely

WCO

Maailman tullijärjestö

WTO

Maailman kauppajärjestö